

30866

వ త్రి దినము ప్ర కటింవ (బడును

VOL. 2

జెన్న పట్టణము 1915 నం దినంబరు నెల 23 వ తేది గురువారము

NO 226

నంపటము. ౨.

రా డ్ స నా మ స ం వ త్పు ర మా ర్గ శి ర బ ము శ ద్వితియ ౨.

సంచిక ౨౨౬

గాంధర్వ ప్లాటు హార్మోనియములు

హిందూస్తానీ కరాటక శీర్ష ములకొని ట్యూగా ప్రత్యేకము తయారు చేయబడినవి.

1 నెం. ప్లాటు రూ. 80-0-0
2 నెం. గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ. 20-0-0 2 నెం. గారంటీ 2 నెం. హార్మోనియములు తృప్తికరములు కాకయెడల 15 రోజులలోపుగా రిటర్న్ చేయవచ్చును. మూడవ రూ. 17-0-0 మొదలు ఆనేకయితర హార్మోనియములుగలవు. ఉపాధ్యాయులు లేకనే స్వయముగా హార్మోనియం వాయించ నేర్చుకొనటకు తగిన గ్రంథమునం దిప్పుడు శ్రీమాత్ బళ్లారి కృష్ణమాచార్యుల వారి నాటకపాటలు సహాగలవు విశేషముగా ఖ్యాతుమన్న విగాన ఆలస్యముచేసి మోసపోకుడు. వెల 2 రూపాయల మాత్రమే. రోజు, సింగర, రాత్రి, సన్, హంబరు, బ్రయింపు నైకల్య కావలసివారు మాకు వ్రాయుడు. మద్రాసు పోస్టు సప్లయింగ్ ఏజెన్సీ, 15 బ్రాడ్వే, మద్రాసు

కాకినాడకోటిపల్లి మోటారుబండ్లు

14 నుక జనమయెక్స్ మోటారుబండి ప్రతిరోజున ఉదయము ౫ం 7-80 కు కాకినాడలో సాగిత మునిసిపల్ కచ్చేరికి వెయటవచ్చు మోటారు ట్రాక్సిట్టు కంపెనీ ఆఫీసులో నుండి బయలుదేరి కోటిపల్లి ౫ం 9-40 కు చేరును. తిరిగి కోటిపల్లిలో ౫ం 10 కు బయలుదేరి ౫ం 12-30 కు కాకినాడ చేరును. మధ్యాహ్నము, ౫ం 1-30 కు కాకినాడలో బయలుదేరి ౫ం 2-50 కు కాకినాడ చేరు చేరి, తిరిగి ౫ం 3-20 కు ఆక్కడ బయలుదేరి ౫ం 5-0 కు కాకినాడ చేరును. నలుగురు యెక్స్ మామూలు మోటారు కార్లు ప్రత్యేకము వలయువారికి మాకర్ల సిద్ధముగానున్నవి. శ్రేష్ఠతీక్షణులైనవారికి పంపబడును. రంగూను టేకుకలప అంకా పలకలు రవునకట్టు కమ్మలు వయిరా పూర్వముకంటే ధరలు తగ్గించి విక్రయించుచున్నాము.

Telegraphic Address:—Motorcar Cocanada.
The English Motor transit Company.
Automobile Engineers
COCANADA.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.

చక్కని గోలునుతో వెల 3-0-0 పోస్టేజి 0-4-0.

ఇది మా కొంతకే సిద్ధపరచబడినది. కావున వెంటకర్ల నుండగా. వెల స్వల్పమైనను ఫలమధికమని యని భావమున తెలియును. దృఢమైన సామానాలచే. తయబడి డక్కు ఫ్యూజ్ అకా గ్లాసుదూము కలిగియుండుటచే చాలాకాలము నిలువక తృప్తికరముగ పనిచేయును. గడియారము పెట్టినై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను శీర్షికను. పెట్టెలోపల గ్యారంటీ

పత్ర మదికించి యుండును.
ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుదూము లేనిది వెల 2-8-0
చిరునామా:—సుప్రీయరువాచ్ కంపెనీ.
పోస్టుబాక్స్ నెం 167 మదరాసు

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దులొలికెడి మోహనాంజి సౌందర్యము, లావణ్యము ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖింపబడినవి. దీనంబకు వెల 31 వ తేది అంపుక పోకసారిగ నాలుగు రూపాయల విలువగల మామండుల గొనువారలకు క్యాలండరు దుచివీడుగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బక్ 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము	పండ్ల పొడి	మోహినీ తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-4-0.	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనము డి పో,

109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ యుద్ధమువలన క్యాలండరులు కొద్ది ప్రకటన ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన యాకాభంగము గలుగదు.

వనోపధి సారసపరిల్లా

ఇది తేహనునందులుట సత్పురుషులను మరియు సకల చర్యలొగములను బాగుజేయును. శీతహోట్టు, పాతహోట్టు, పిరసపట్టు, రక్తవికారముకలగలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయచును. ఇదిచర్యమునకు కాంతినికలిగించును. వాడెరింతువులకు పుష్టికలిగించును. సత్పురుషులకు వృద్ధిజేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరమునకు నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ 1-4-0.

కుష్టుకుమందు:—ఇది చర్మముపై పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమునున్న ప్రాగుటకు మందు) నాగల్లి తైలము వైపుతకు మందు. ఈ రెండుకని నెలరోజులకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

ప్రాప్తి:— వి. డి. సావంత్, గజర, చననవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay

కాటోల్ పాడరు

వల్లంబ, చీమలు, ఈగలు, చిన్నపిల్లల ముగ్గుగు క్రిమిల బట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. డిజ్ 1-కి అ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, సారకొలును.

240 కణ్ణులుగల పెట్టె 1-కి అ 12

మీర హతకదార్లములకు చీమలను కడకటిండ్లయందు వల్లంబున కొవలను, పుష్కకపేటికలను చిరులనండి కాపాడును.

సోలుమీకెట్లు:— టి. వార అందుకో, 16/286 నైనాబాదు పోస్టు మద్రాసు

వెల స్వల్పము! నిజమధికము !!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పులమాన్పును, వాయువుబోట్ల పోగొట్టును

సార్వభౌమపుల బారకొలును. పోట్లబోగొట్టును

వనమూలికలచే హిందూ నేతమును

తయారుచేయబడు మంచమును.

సునాసన గలిగియుండును.

ప్రతిఘటించుండగిన చోకయైన నైద్యసహాయము

అమృతాంజనం డిపో, 109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 7, తంబు శెట్టివీధి మదరాసు.

గ్రంథవిమర్శనము.

(ఆంధ్ర) కలిశోధక సభ)

(1) శ్రీ భగవద్గీతలు, తెలుగువచనము:—

విభాగిష్టణము, కారదానకుట మద్రాసు కాలమును ముద్రితము. గ్రంథకర్త: కంఠిమహాంతి రామమూర్తి, "మూలము చదువుటయందు ఆధిరుచి కలుగుటకు ఈ సంగ్రహములు వ్రాయబడినవి" అని గ్రంథకర్తగారు చెప్పియున్నారు. విషయ విభాగము ననుసరించి గీతావాక్యములను ఏకముఖము చేయుట యీ గ్రంథముందలి ముఖ్య విశేషము. ప్రియత్నము గీతా శాస్త్రు త్రవాభిలాషు లాసరింపదగినది.

(2) బాల కథామంజరి: ఆంధ్ర పుస్తకాలయ

గ్రంథమాల:—కల్పవృక్ష: మాడటి సత్యాసత్య: రాజమహేంద్రవరము. ఇందు పిల్లలకు నీతులు బోధించు కథలు గలవు. భాష తేటగానున్నది పద్యములు కొన్ని కవుల కావి, యవి లేకుండిననే మేలని తోచుచున్నది. నీతులు బోధించుచున్న న, పద్యములు చక్కగా వ్రాసినవిగాని వ్యాసమూలక నందవు.

(3) రాజభక్తి మార్గము:—ఆంధ్ర పుస్తకాలయ

గ్రంథమాల: పల్లివరము: మాడటి సత్యాసత్య: రాజమహేంద్రవరము. — "ఈ చిన్న పాత్రము మూలమున ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యములను మనకుగలిగిన లాభములను బోధించి, అందునలన బాలకరుల నెక్కుడు రాజభక్తి గలిగించుటకు మా యత్నింప" అని గ్రంథకర్తగారు వ్రాయుచున్నారు. ఇదియొక "వాటకము" ఇందు రాజభక్తివిషయ మైన ప్రసంగములే గలవు. ఇంగ్లీషువారు రాజముందు హిందూ దేశ మెట్లుండెనో వర్ణించుచు కవిగారు తన చేతిలో చేసిన వర్ణనలను కొంత సత్వమున్ను, దేశము కేవల మరాజకముగ నుండెనట యతిశయోక్తి యనవలెను. ఇట్టి విషయములగు చిన్న పాటను బిడ్డల కతిశయోక్తుల గరవుట వారి పురోభివృద్ధి కంత యపకారి కాకపోవచ్చును. మార్పు మాత్రము ఎలి మెంటరీ స్కూల్స్ కు తగినదని.

బాబ్బిలియుద్ధము.

ఆంధ్రముతో నొకించుకేరియ పరిచయములేని యాంధ్రేతరు లాంధ్రగ్రంథమాలకు సంపాదకులుగ నుండవలసిన సంగీత మొకకొంత కొండకి గలిగియుండవచ్చును. ఆసంకీచమును "బాబ్బిలి యుద్ధము"న కింగ్లీషున భూమిక వ్రాసిన వి ఎల్ కృష్ణరావు బి.ఎ, ఎల్.టి. గారు తీర్చి వారు. ఒకరితీ గ్రంథములను వ్రాయుటకు ప్రోత్సాహపరచుటతోనే తమ సంపాదకీయభారము తీరదని మీ యభీప్రాయముగా భూమికవలన నోచును. సంపాదకీయభారమంతటితో తీరదని విమర్శకుల యభిప్రాయము.

బహుళలోచనపుబాగులకు తగిన గ్రంథములు లేవనియు, కట్టిగ్రంథములను వ్రాయించుటయే యీ గ్రంథమాలాసాధనము నకు కాగణమనియు భూమికవలన చెలియుచున్నది. ఇదివరకు గ్రంథమాలలో బ్రచురమగుచున్న భాషాంతరీకరణములు మూలములకన్న గూఢముగ నున్నవియు, గ్రాంథిక భాషా వాడుకల గాని వ్యాకరణభాషావారులకు గాని నచ్చించి కావనియు సంపాదకులయభిప్రాయము భూమికవి ప్రసిద్ధములగు భాషారూపములమించిన ప్రయోగములు గ్రంథములం దుండగదను నదియే గ్రాంథిక భాషా వాడుక విషయమైనయెడల వానియను మనునేడు గ్రంథములయందు వెలువడు గ్రంథము లెన్నియో మీరి కానున్నది. నేటి సాగరజన వ్యవహారమున నుప్రసిద్ధమైన, యచ్చటచ్చట పూర్వం గ్రంథములందు గన్నట్లును, కవిత్వ యనువారి ప్రయోగమునకు భిన్నమైన భాషారూపములు వాక్యరచనయందు గ్రహింపదగు ననునదియే వ్యాకరణభాషా వారుల యభిప్రాయ మైనయెడల దీనిని బలపరచుటకు తగిన ప్రయోగము లీ గ్రంథములలో గన్నట్లునున్నవి అని పత్ప్రయోగములని యాయా గ్రంథకర్తలు వాడినవి. విమర్శనీయు మగు బాబ్బిలిచరిత్ర మీతర గ్రంథములలోని గ్రంథముల కీ విషయమున భిన్నమనట కాధారములు గానరాకున్నవి.

బాలకు చదువుటకు తగిన గ్రంథము లనగా సుపాఠ్యా యలనవాయ మతగా నవసరములేక బాలకు తమకు తాము చదివి యానందింపగల గ్రంథములని సంపాదకుల యభిప్రాయము. వీరి కట్టి గ్రంథము లొక్కమున నెన్నియో వ్రాచియుండి రట! వానియందలి రచనావాగ్దాము లెట్టివై యుండును. వా యనాధమమునట్టి చూచినంతవర కట్టి గ్రంథములందు

(1) అస్యము గాంధీయము (2) ప్రాథమికము (3) మధ్యమ కదము (4) దీర్ఘ సమాసములు; (5) కల్పనా కై తత్త్వములు సంత గానుండవు. ఇట్టివానను లీ బాబ్బిలిభాషయందు లేవు.

కథను ప్రసిద్ధముగాని పొరపాటున కొన్ని యసందృభము లిందుచేరినవి. కథకు నవలగావెంచి వ్రాయవెంచి యొండురు. నుప్రసిద్ధమైన చరిత్రమును కావ్యముగనో నవలగనో వ్రెంచివ్రాయుటలో కొన్ని వర్ణనముల కవకాశముగల్గినను, అవి కథజరిగిన కాలము వాటి స్థితిగతులకు పాసగియుండవలెను. చెప్పవలసివిన. ఈ గ్రంథ మెవరు రచించిరో స్పష్టమడలేదు. ఇట్టి గ్రంథములకు డి. వి. రమణరావుగారు తమ ప్రోత్సాహమున నేర్పరచిరి సంపాదకులు వ్రాసినారు. రమణరావుగారు గ్రంథకర్తలలో సంపాదకులే గ్రంథకర్తలలో ఈసంగి గ్రాంథమును గ్రంథపుదగ్గరములను కట్టి కట్టయింపవలెనన్న కొన్ని యాధారములను బట్టి వీరిలో నెవరు గ్రంథకర్తలైనను విషయ నగరసంస్థానము చరిత్ర మీ వినివవానిగాని కోధించినవారు కాని కానిని తోచును. ఎట్లనె:—

(1) కొట గుమ్మమును జేరునకి 9 గంటలు మ్రోగినవి. కొటలో నుదయభేరి మ్రోగింప వారంభించిరి" పుట 6. విజయనగరముకొటలో నేటికిని నడచుభేరి తెల్లవారుజాముననే మ్రోగింతురు. ఆదివారమున మాత్రము 9 గంటల కొక భేరి మ్రోగును. అది యుదయభేరి కాదు. ఆజాను ఉదయభేరి తెల్లవారుజాముననే మ్రోచును.

2 "తన విజయసారముగ రాజకీయ లాంఛనములగు నడుపులను దొడ్డికొని కత్తి కుపాకి మొదలగు వాయుధములను ధరించి తాను తన ముద్రోగ భగ్యము ననుసరించి నిజవ రింపవడవలసిన వారచటి కెవ్వరను వచ్చెడు నలవాటు లేకుండుటచేతను కొంచెము పరామ గా దీపస్తుభము వాసుకొని వెడ మొగముగ నున్న వాఫారాసిపాయి" పుట 7.

ఇది విజయనగరమును నేటిస్థితిగాని బాబ్బిలి యుద్ధము జరిగిన యావాటి ముచ్చటగాదు తగినకారణములు గల్గిన యావాడైనవని విషయ మీవాటికిని యావాటయిగా వచ్చుచున్నది. యజ్ఞోపవీతియొగ్గిన పరమజ్ఞులుచేయు నీవాటి వ్రావ్యామృతదేవమంత్రములు పుట్టిన యుగమున వర్ణించిన నెట్లుండునో యీ వర్ణన మట్లున్నది.

3 "మంత్రమును జగన్నాథ రాజామాత్యుఁ డాత్యంత గ్రహణము సామవాక్యములబ్రాతంబొసరించుచు..." పు. 11

విజయనగరమున మంత్రగా బ్రసిద్ధి గాంచిన జగన్నాథ రాజామాత్యుడు కీర్తిశేఖరై న యానందగజపతి మహారాజుగారి తండ్రియగు విజయరామ రజపతి మహారాజుగారి కాలమున నుండినవాడు. బాబ్బిలిలో మృతినొందిన విజయరామరాజుగారు నేరు. జగన్నాథరాజామాత్యుని యేరిక యగు విజయరామ రాజుగారు నేరు. ఈభేదమొకక పొరపడెననా దీగ్రంథము నెట్లు వ్రాయసాహసించిరో? బాబ్బిలిలోపోయిన విజయరామ రాజుగారి మంత్ర బుర్రాబుచ్చన్న గారిని లోకలోకార్థుల నల్ల తెలియుచున్నది.

(4) "బుస్సీ యెవరో మైదరు జం గెవరోగూడ రాజేంద్రున కంతగ జ్ఞాపకము లేక మంత్ర మొగమువంక జూచెను" P 8.

ఆగౌతమీ కటకాంతరాళ త్తమాలము నేకాతపత్రి యగ నేలినవాడని డిట్లకవి వారాయణకవి "రంగారాయ చుత్రము" న (III. 283) వర్ణించిన విజయరామరాజు నిట్లు వర్ణన నిగా వర్ణించుట సత్వమారము.

(5) "వే 66 లో తాండ్రపావయ్యగారు స్వహస్తా తులై నట్లున్నది. వారాయణకవి యాత డరారులచే నిహతుడైనట్లు వర్ణించెను. ఏది నిజమో?

(6) "విజయనగరరాజ్యమును లెప్పగ బరిపాలింప ప్రధానిని కాజ్ఞాపించి" వే 68

ఇది కేవలము పొరపాటు. విజయరామరాజుగారి మరణాంతర మామున కొమారు డానందరాజుగారు ప్రెంచివారిని తమిళులు త్రవ్వరామ లింగ్లీషువారికి స్వాధీనుచేసి యింగ్లీషువారితో స్వతంత్రరాజుగా నొడంబడికి చేసికొనెను. కాన వైవాక్య మీ గ్రంథముందలి యసందర్భము లన్నిటిని మించినవి. పసిపిల్ల అపాధ్యాయులసహాయ మక్కిరలేక చదువుట కన్నవైన గ్రంథములు రచించుటకై యేర్పడిన గ్రంథములయందలి మొదటి పుస్తకమునుగూర్చియే యింతగా వ్రాయవలసి వచ్చినందున కెంతయు చింతించుచున్నాను.

1500 నుండి మూలీల బర్మాకులంపుట:—పీసాంగునులె ప్రదేశములలో 1500 మూలీల జరిపదేరి. వీరు తెవాయి జిల్లాలోని పుల్లూరు గమలకు పంపబడుచున్నారు.

ఆంధ్రులు-యుద్ధము.

శంకరశాస్త్రి గారి యువన్యాసము.

(మా ప్రత్యేక విలేఖనకర్తనందే)

బెజవాడ డిశంబరు 22:—నిన్నటి సాయంకాలము 6 గంటలకు ఎద్యర్లు ప్రరమందిరమున నుభేవారు మేజరు బాలాజీ రావుగారి యాధిపత్యము కంద జరిగిన సభలో లెప్టినెంటు టి శంకరశాస్త్రి వి. ఎం. ఎస్. గారు "ఆంధ్రులు-యుద్ధము" అను విషయమునుగూర్చి గంటన్నర కాల మువ్వసించిరి.

హిందూశక్తి వైద్యములో మార్పులు చేయు విషయమును గురించి వ్రాయుచు రాబట్టిన ప్రభుత్వ దక్షిణ ఇండియాలో నికసిండు తెలుగులు అరకలు మనుష్యులుగ బరిగడింప బడకుండవలయు, వీరలక్షణము లేమియు వీరియందు లేకపోవుటంతేనీ ఆడవారిలో నమామలగియు, యుద్ధభటుని గుఱులను ధరించి ఆయుధమును చేబూనుట కర్హులనియు, ఉత్తర హిందూ స్థానమున నికసిండు పంజాబీలు, ఘుర్గాలు, కశానులు, తేలవంతులైన యోధులనియు వారి వారి యుద్ధభూమికి నడువగల కత్తి సామర్థ్యములు వారలలో నెవరికిని లేక యు, వజ్రస్పన ఎంతి వెదవాలైనను హిందూశక్తి యుద్ధగు నేవాని తన కంటె పిన్నతయనుకొనైన ఇంగ్లీషు ఉద్యోగియొక్క బుద్ధి కుశలతపై ఆధారపడవలసి యున్నాడనియు వ్రాసిగనియు, పాల్వటి వీరుల నర్చితను, తాండ్ర పావయ్య వామం బల పరాక్రమమును, మహాభారతములోని మహా వీరుల పరాక్రమమును సంస్మరించు భాగ్యముల ఆంధ్రులలో వీర్యము లేదనుటకు నలను పడదని మీరు నెలవిచ్చిరి. ఇంగ్లీషువారికి హిందూ దేశమును సంపాదించి ఇచ్చిరి ఆంధ్రులవారు బలపరాక్రమ మే. ఇప్పటికిగూడ నితరవైద్యములతో పాటులోరాడి రాజభక్తిగల ఆంధ్రుల వైద్యము నొకదానిని నమమాన్వట కర్తము కాదు. రాజకీయ తంత్రములలోను వేదాంతశాస్త్రమునందును, మరి యనేక శాస్త్రములలోను పరిజ్ఞాన సంపాదించిన ఆంధ్రులు తమనుదాము రక్షించుకొన గలుగుచును వైద్యసాహసములకు సంపాదించుట యత్నింపవలెను. యుద్ధనిధికి విరివిక చందానిచ్చుటతోడను, యుద్ధభటులకు చెట్టలు, బిడిలు పట్ల యిచ్చేయుటతోడను తమభిధి తాము నె క్కుకొంటి మని యూరకుండుట హాస్యాస్పదము తనదబ్బు నిచ్చుట కను జేవామకూడ నర్పించి రాజభక్తి వెలడించుట ఆంధ్రులకు కర్తవ్యము. యుద్ధమున నేమియో తెలియువారికి ఇత్తు నేమియు లేకయే యుద్ధభూమికి ప్రభుత్వము వారు పంపజాలగు కనీసము గారుమానుష్యులైన శత్రుసేనలగుచు. ఈ సూచనములలో ఇత్తుకొందునకి ఎట్టియోద్యమైనను ఎవడు యుద్ధభూమికి వెళ్లుచు వాని యుద్ధభటులగు నుండును. ఈ సూచనములలో లోలో ప్రతివానియొక్క ముఖమునలోగ్యమును గూర్చి అమిత శ్రద్ధతోనీకొనుచుండును. ఆ ముఖమునకు నె తమ యుద్ధమునకు తగిన వారని నమ్మకము కలిగిన వారి యుద్ధము నకు పంపరు ఈ క్షేమ కిక్కరాదుయందు నొసంగుచున్నారు. నికరాదాబాగులందీ గూర్చుమికి వెళ్లునకి ఎంతచదువు కొనియూర్చుకొని కొంత తెలివినబడ నుకూడును బొంబాయి తేవునండి స్త్రీయగు ప్రకేళించి సమద్రాగియైన ప్రయాణముచేయుచు చల్ల సముద్రపు గాలిని పీల్చునపుడు అతనికి కలుగు సంతోషమునకు మేరయుండదు సుంద్రమును దాటి ఇటలీ తేవును సమీపించి అచట చిత్రవిభిక్తులులగు మారునప్పటి కాతడుపర్యుర్వసంతోషవారధిని మునిగి లేయందును అచటినుంచి ప్రాప్తవైద్యములలో యుద్ధక్షేత్రముపై అనుగునెట్టి నూన్యద్రవ్యమిచ్చి దేశమునకు మహాచక్రిరై యెవ జార్జి గార్వభూమిని పరమశ్రేష్ఠువును హిందూయను గన్యము ప్రతి యుద్ధభటుని పురికొల్పగా, ఎచట నుండగా తెల్లటో పీచి చూచి సారపోవు పల్లెటూ పీచి పంక తన యూని పొలిమేగుదాటి పోజాలని కూడల యుద్ధాకము, పభుత్వమువారు తన భర్తలకన్నయు భింపగా, ఈ యోగక్షేమముల వాగముయందగా అనేకవేలమైళ్లు దాటి పోయి తాను ఏ తెల్లటోపీచి చూచిన ఇచట భయపడి పొరసోయెకో ఆ తెల్లటోపీచి ధరించినవాని అచట చుండి గవల రాజభక్తిని వెల్లడించి జాబ్బు మహాగాజుదేసెను, ము తత్వము వారిచేతను ప్రశంసించబడి విశ్రాంతియొందినదము నుచు యతి నికి స్పృగుతుల్యముగాక మరే మనిషింకొనెను. కాబట్టి ప్రతి యాంధ్రుడును నేనోచేత క్షేమనంది, ఒకపటాలులకాదు చాల పటాలులలో ఆంధ్రులచేత అంద్రపాతికి కీర్తి సంపాదించుటని వీ గాద్యోపించిరి. బంధుగూ పట్ట రీక్షా సిద్ధులగు నొక జాతీయవాది నేలలోచేలటకు ఉద్దేషించెనును, 60 నుండి ఆంధ్రులు జటాలములతోచేరచో నెలవె కాశ్త్రి గారిని మేజరగ చేయదమి మిలిటరీ యుద్యోగియు ల.ర నియు, కాబట్టి, ఒక బి ఏ. కాదు అనేక బి ఏ లు జేర వలెననియు నెలవిచ్చిరి.

యుద్ధ మెటులజరుగుతో ఆయుధములనుగూర్చి తాము చూచిన దానిని విపులముగ నువ్వసించిరి.

తెలుగు సమ్మేళనము.

1915.

[మహారాష్ట్ర దేశమునది ఆంధ్రులచే స్నేహప బడిన సంఘము]

అధ్యక్షుడు-రావుసా హెబు శాయాజీ శివాజీ పోరడి.

స్థలము-కామాటిపురి బహురోడ్డు, తెలుగు చాలి కా పాఠశాల ఆవరణము.

కాలము-శుక్రవారము 31 వ డిసెంబరు 1915 12 గంటలు లగాయితు 5 గంటలవరకు.

ఉద్దేశము-మహారాష్ట్ర దేశమునది తెలుగు సంఘ మునది ఆభివృద్ధినిమిత్రమై తమ సహాయముల వారములను జేయుటకును, ఈ సమావేశమునకు ఇతర విద్యార్థులకు సంఘము సహకారమును బడలుటకును ఈదిగువ వివరింపబడిన విషయములను బహిరంగముగ చర్చించి, సమావేశమునా రొప్పుచుండిన కార్యములయందు ప్రజలకు సాధనము కల్గించుటకును.

మొదలు

ఈదిగువ వివరింపబడిన వా రీసమావేశమున పాల్గొనవలయు.

1. వివిధప్రదేశములనుండి యాహ్వానింపబడిన తెలుగు వాతీయులు.

2. బొంబాయి తెలుగువిద్యార్థి; లింగూబాయి విద్యార్థి; పూనా తెలుగువిద్యార్థి సమాజము కరాచిశాఖ, తెలుగులబాద్షుని పోటీజక్ సమాజము బొంబాయి; తెలుగు అసాధాధి, పూనా; తెలుగుతుండలి భుసాపల్, పక్కాబలి సమాజము మోలాపూరు; తెలుగు వైశ్యసమాజము నాగపూరు; ఈయన్నగు సమాజముల తాలూకు ఆహ్వానింపబడిన సభ్యులు, చందాదార్లు.

విద్యార్థివిషయములు.

1. ప్రారంభమాధ్యమిక ఉన్నతవిద్యల వ్యాపింపజేయుటకు ఉచితరీతి ప్రయత్నించుట.

(2) వేదలును అర్హులును అనువిద్యార్థులకు ద్రవ్యసహాయ మొనరించుటకు స్థాపింపబడిన బొంబాయి తెలుగువిద్యార్థి, లింగూబాయివిద్యార్థి, ముల్గాసాయియ తెలియవిద్యార్థి కేటములు- ఈయన్నగువాని ఉపయోగతను హెచ్చుచేయుట

(3) బొంబాయి, పూనా, అహమ్మదునగరును, మోలాపూరు మున్నగు స్థలముల పతన మందిరములను, గ్రంథాలయములను నెలకొల్పుట.

(4) తెలుగు విద్యార్థులకు భోజన వసతిగృహముల కేర్పరచుట.

(5) తెలుగు భాషను వ్యాపింపజేయుటకు ఉచితముగు విద్యార్థులు లానార్చుట.

(6) తెలుగు ప్రజల నితి సభిరృద్ధినిండియు విషయముల చర్చించు నిమిత్తము వార్తాపత్రికనుగాని మాసపత్రికనుగాని స్థాపించుట

(7) తెలుగు ప్రజల ఉపయోగము నిమిత్త మచ్చటచ్చట సహకార పదపతి సంఘముల కేర్పరచుట.

సాంఘిక విషయములు.

(1) వివాహసమయముల యందు ఆనందము మగునట్టి ఖర్చుఅధికముగ జరుగుచున్నది. ఈఖర్చులు తగ్గించుట

(2) ఏకరాత్రివివాహములనొనర్చుప్రజలపురికొలుపుట.

(3) బాల్యవివాహముల నిరంతరపరచుట.

(4) మద్యపాన నిరసన.

భాష:- మొట్టొకటి తెలుగు, మరొకటి, ఇంగ్లీషు, హిందీ భాషలు ఉపయోగింపబడును. ఏయేవిదేశభాషలో వారు మాట్లాడుటకు అనుచుతి ఒకగవడును.

రావుసా హెబు మహాజీ రాజాజీ శాయాజీ నాగూజీ రాజు బాబాజీ

సమ్మేళన సంఘము.
శంకర సయ్యన్న పెర్లా
శంకర శంభాజి గంగ్గా బి.సి.,
సమ్మేళన కార్యనిర్వాహకులు.

వృత్తాంత లేఖలు

గంజాం వార్తలు.

(ఒక విశేషణని వద్దకుండి)

జిల్లాజ్యోగారు.

బరహంపురము డిసెంబరు 21.- జిల్లాజ్యోగీ. శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు గుంటూరు జిల్లాజ్యోగీని నియమింపబడినందుకు ప్రజలు చాల సంతోషించుచున్నాను. వీరు మాజిల్లాలో ప్రభువరంజకులగు నుండలేదు.

ఆంధ్రవైద్యము.

బరహంపురంలో 4-5 ఇండ్లు వైద్యశాలలను సలు అని స్థాంటు స్వ. వాలు సాపించుకొనినను వీరు బోలెడు సామగ్రి పుచ్చుకొను చుండుటచే వారిని ప్రబలిస్తున్నారేక ఆయనవైద్యవైద్యులవద్ద మంగలను పుచ్చుకొనుచున్నారు. ఓభాగివాగ్నివైద్యులగు శంకర నానుజీవాచార్యుల వుండు ఆయనవైద్యమునకు భంగముకలిగియెవల సామాన్యప్రజలు మందులు పుచ్చుట భరించలేక వాధపడెదరు. వీరియగుగృతము వారు చేయుచున్నారేక చనిపోయారు. ధర్మాత్ముడు మందులిచ్చు ఆనుప్రభులనాని దాక్తులు ధనాశీలవారము లందఱులు ఇచ్చివేయడం మంచిమందు లిచ్చెదరు. ఇయ్యలేనివారికి యేవోనీళ్లునానీ పంపించెదరు. అనిజ్ఞులగుననులేక ప్రజలు ప్రాణము విసిగి వెళ్లడమే మారుకొందురు.

విన్నభిమిడి రాజావారు.

నెలదినులు క్రిందట విన్నభిమిడి రాజావారు చని పోవుటచేత వారిసోదరులకు సంస్థానాధిపత్యమును 20-వ తేదీని కల్పెరుగగు దనుడేసివారు. మహాదేవి కతచేసి కొనినట్లు తెలియజేసినకు కల్పెరువారు అంగీకరించలేదు. వారు దావాదాఖలు చేయబోవుచున్నాడు. దీనివలన స్త్రీదరుల అదృష్టము పండినది. ఇరువత్తులుల తావున చాలామంది స్త్రీ దరులు ఛత్రపురము వెళ్లి యుండిరి

సికింద్రాబాదు వార్తలు

(ఒక విశేషణని వద్దకుండి)

ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘము.

సికింద్రాబాదు డిసెంబర్ 20:-ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి దశమవార్షికోత్సవ సందర్భమున నిచ్చటికి విచ్చేసిన ఆంధ్ర స్కూల్లలోను చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారు ప్రసంగమువారి ప్రార్థననంగీకరించి విన్నయుదయము మహాబూబు కళాకాలాధికమును "విద్యార్థులకు హితము" ను బోధించుచు నుపసంగించిరి. ఆసేకముంది విద్యార్థులే గాక ఆంధ్రభాషాభివృద్ధియనునూ మాత్ర సభ నలంకరించిరి. ఆరోగ్యము దేనాదార్శ్యత తనోబలము లనురత్న ప్రతిభలు వరములుటకు కవిశ్రమ, విద్యార్థి, సత్యాచరణము, దైర్యశక్తి మొదలగువాని నలవదుచుకొనవలయు ననియు, సిగరెట్టు, బీడియ, మట్టలు ప్రాగుట మొదలగుదుర్గుణములుత్యజంపవలసినదనియు పంతులు వారు వాక్కుచ్చిరి.

ఆంధ్రమహిళా సభ

మధ్యాహ్నము ఒకగంటకు దాక్తురు మల్లన్న ఎమ్. డి గారి సతీమణి అనాల్యాబాయి గారి యగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద నొకసభ గావింపబడినది. ఆసేకముంది నాగీసులు లీసభ నలంకరించిరి చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహంపంతులుగారు "స్త్రీల ప్రశోభివృద్ధి"నిగూర్చి మృదుమధురముగ నుపసంగించి కొట్టికలపూడి సీతమ్మగారి మహిళాసభకు మార్గదర్శకులు. కేటి యీసభ వారీయలలకుగల భాషాభివృద్ధియనునూ దేశభివృద్ధియనునూ జెల్లడించుచున్నది.

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిదశమవార్షికోత్సవము.

వైసమాజముయొక్క దశమవార్షికోత్సవము జయప్రదముగా జరిగినది. 4 గంటలకు సభ్యులుసమావేశమైరి. లక్ష్మీనరసింహంపంతులుగారు గ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. స్వాగత పద్యములు చదివినపిమ్మట ఆదిరాజువీరభద్రరావుగారు "ఆంధ్రభాషాభివృద్ధినిగూర్చి విభులగు వ్యాసమును జదివిరి. మనకు దేశభివృద్ధికితములు ప్రకృతికాస్త్రములు ఆత్మావశ్యములనియు నట్టి గ్రంథరచన గద్యకావ్యముల నులభ్యమైరి నుండిన జనులకెల్లరకు లాభ దాయకమగునని నడిపిరి. ఆంధ్రదేశభాండాగార సంఘకార్యదర్శులగు అయ్యంకి వేంకటరమణయ్యపంతులుగారు గ్రంథాలయాభివృద్ధినిగూర్చి ముచ్చటించిరి. తదనంతరము ఆభివృద్ధి కార్యదర్శి గారిచే గదవిన సాంధ్య

త్సరికచారిత్రమును జదివిరి. అగ్రాసనాధిపతి తమకుంత్యోగవ్యాసమును ప్రకృతికాస్త్రమునీతి, పద్యగద్యకావ్యములు ఆకన్న జాభేదములు మహాపురుషులచేతచారిత్రములు మనపూర్వతెవ్వరును వ్రాసినందున కల్పించునట్లుగా, ప్రకృతికాస్త్రం చననావశ్యత దృశ్యప్రబంధములు (వాటకములు) భాషాభివృద్ధికి సంఘసంస్కరణమున కెటు లోడ్పడునది. మాతృభాషాభివృద్ధియనునది గుర్తులుబడినప్పటికీ గ్రంథాలములభివృద్ధి కొరకు చేయవలసినసామము, విన్నబాధుర్భద్రణము దేశోన్నత్యమున కలంకమగుద్యమ గర్వియటకు విలసినవ్యాయము మొదలగువిషయములు నతిమనోహరమైరి ఉపసంగించిరి. జయజయధ్వనులతో సభ ముగింపబడినది.

ఒక ఛాయాపటమును ప్రదర్శించుట

ఈనెల 22వ తేదీ సాయంత్రమున లాసోరు లారెన్సు మందిరమున జేతుక సర్ లూనిడేనుగారి ఛాయాపటమును వారి యనంతరమున లెప్టి నెంటు గవర్నరుగ వచ్చిన సర్ మైకెల్ ఒడ్వెర్ గారు బహిరంగపరచి ఇక్కాగ్యమును దర్శింప ప్రయత్నమును ప్రీపురమును వెక్కుండ్రిటవరిచ్చేసిరి. గవర్నరుగారి యనుమతిపై మెమోరీయలు కమిటీ కార్యదర్శి యగు రామబహద్రుల కెమ్మెల్ బిహారి తావున గారు రిపోర్టును చదివిరి. ప్రజల కోరికపై సర్ లూనిడేనుగారి ఛాయాపట ముందిరమున నిలప నిశ్చయింపబడినది. అందుకుగాన చందాలు వసూలు చేయబడినవి. సాధారణము 50 మించకుండగను. సంస్థానాధిపతి 200 యాపాయలకు మించకుండగను చందాల నీయవలెనని నిశ్చయింపబడినది. ఈరీతిని 7500 యాపాయలు జను అయినవి. ఛాయాపటము నిమిత్తము 6 నెల గూరాయులు గత నెలైంబరు నెలలో సర్ లూనిడేనుగారికి పంపబడినది. చందాదారులకోసమ నిమిత్తము 150 ఛాయాపటములు అచ్చు త్రింపబడినవి.

అనంతరమున లెప్టి నెంటుగవర్నరుగారి రాకగూడవ్యాస మొనర్చిరి. సర్ లూనిడేనుగారు ప్రస్తుతపు గవర్నరుగారికి చాలమట్టుకు మార్గదర్శకులుగను సహాయకారులుగను ఉండిరి. సుప్రసిద్ధపురుషులగు లెప్టి నెంటుగవర్నరుల ఛాయాపటములు వెక్కు లాయందిరమునకలవు. జనశ్రేయకరణకైగల సద్భావన లారెన్సు ఆశ్చర్యక మేధాసంపన్నులగు సర్ ఒడ్వెర్లు ఇబెట్సును మున్నగువారల ఛాయాపటము లాయందిరమున లంకరించినవి. కాని కల్పవాసమర్థమును భారము బహుళ భావభేదమును మేధా సంపన్నుల ప్రత్యేక సాంప్రదాయ బద్ధముగాని కార్యాచరణసమర్థత, పరాకర్షక సమర్థులగు వ్యక్తిత్వము, ఉల్లాసభరితమగు కార్యవిజయోత్సాహము మున్నగునవి సర్. లూనిడేనుగారికి ముఖ్యలక్షణములు. సుగుణముల యందు వీరి సామాన్యులు. ఈగుణములే గాక వీరికి వెక్కు భాషాపాండిత్యముమాత్ర గలదు. అయిన మాటియల్లా గారి రాక సమాధానప్రత్యయన జేవ్రాణులయటకు నిర్దముగ నుండ వాప్రత్యయనె లోక సిరాయక్కు పడెను అయిన వలన అయినగారికి కొంత వీకాకు కలిగినది. దేనుగారికి సాంఘిక పద్యమును జరుపుట అయిన గారిని యల సుకోమహానుల నొనర్చెను.

భూకోశకాస్త్రయనందుకు, యాంత్రికకాస్త్రము నందును ఆసమానముల ఆంక్తి సర్. డేనిగారి నుండేదని సర్ మైకెలు గారు నడిపిరి. పంజాబుదేశమునందువారి కధికభక్తి సంపద కలదు. పంజాబీలకును తమగవర్నరుగారియెడ పితృ ప్రేమముండేదని. తమవిశ్రామకాలమున భాగ్యము వారునుగలసి లోగులగు సైనికులపవచారము లొనర్చుచుండేవారు. మింటోఉ. కను, ఎవ్వరు రాజస్థానవిన్నాము, కయవ్యకళాశాల, లాహోరు చిత్రకళాదర్శనము మున్నగు ఉద్యమములకు ఈ గవర్నరుగారే మార్గదర్శకులయిరి.

ఈవైదిషముల సభాసభుల కరింగించుచు వంజాయి లెప్టి నెంటు గవర్నరు గారు, సర్ లూనిడేనుగారి ఛాయాపటమును జెల్లడిచేసిరి. ఆచిత్రపటము ముమ్మారులను సర్ లూనిడేనుగారిని బోలి యున్నది.

యువతీ విద్యానిలయము-బాపట్ల

లాసరు నెకండరి పరీక్ష పాగులు అయి బ్రెయినింగు అయినట్టి యువపాధ్యాయిని యొక్క ధర్మ మెటికెట్లవెక్కు బ్రెయినింగుపాగు అయిన ముయొక్క ధర్మ ఈ పాఠశాలకు ఉపాధ్యాయియనునూ కావలసియున్నాడు. అట్టివారెవరైనను యెడల తమ దరఖాస్తులను ఈ క్రింద సంచికము జేసినవారికి ఈ సంచికయు ఆఖరులోగా తమ దరఖాస్తులను పంప చేయవచ్చును తా మెంత వేతనమును గోరునది దరఖాస్తులో తెలియపరచునది.

బాపట్ల చో. సీతమ్మ.

యున్నాడు. పశురాగా మితవాదులను జాతీయ నాదులను కలిసి సమావేశము చేసినందులకు నీ స్వాతంత్ర్య విరోధము పరియైన శిక్ష యని బొంబయి రాష్ట్ర యోధసంఘమువారు తలచిరి గాబోలు. కాని ప్రతికారముచేయవలసినవా రింత ప్రాస్తవ్యమే చూపి దేశీయ మహాసభా నిబంధన ములనే యల్ల ఘోషములు చిత్రము. ఇంతవల్లదల చూపుటను నానాచింప నానాచింప నొకను నీబొంబయి రాష్ట్రీయసంఘము నిరంకు శాధికార ముతో సర్వహైందవాభిప్రాయము నెంతకాలము నణచియుంచ గలదో యనువ్రక్ష జరింపకపోదు.

యందచిత్రము.

యందచిత్రములను బ్రదర్శించుచున్నది. అందులో వార్షికచిత్రములు కొన్నియొక్కవలె లభ్యదత్తులను చూపుచున్నవి. ఇటీవల వర్షచిత్రముకటి జరిగినది. మనదేశములో వ్యాపారముచేయుచు ముఖ్యకార్యస్థానములను అంగ్ల సేనుగా పెట్టుకొనియుండు వ్యాపారసంఘములు కొన్ని యున్నవి ఇవి సంపాదించు లాభములై ఆదాయపుత్రులు ఈభూమిలోను అంగ్లభూమిలోను రెంటును కనూనచేయుట ఆదాయము. ఈ ఆదాయమున దవ్యాదుమేమి కను లేదు. ముఖ్య కార్యస్థానము అంగ్లసేనుగా నుండుటచేత నెక్కులలాభము రాగలదని తలంచువారు కార్యస్థానము వచ్చట పెట్టుకొని లాభము పొందినందులకు ఆదాయపుత్రులను అచ్చటను నిచ్చుకొనుట కర్తవ్యమే యగును. కాని ఈ వ్యాపారసంఘముల కట్టి యాచారము మొదటినుండియు గిట్టినిడికాదు అంగ్లకోలాధి కారి కెన్నియో యవధులు పంపబడినవి. ఎన్నియో దెల్పుటే మనకు పంపబడినవి. కాని సంస్కారమునామ్రము కలగలేదు. ఇట్లుండిరి ఆ ఆచారము అయినానే యున్నది. ఇప్పుడు వాని కలన మునపటికంటె హెచ్చుబతువు రాక మొదలు కట్టింది. అంగ్లభూమిలో ఆదాయపుత్రులను నూటికి 17½ అయినది. ఇరువదియైదు శతాబ్దము కాకమును. అలాగా భూమిలో పావులూ కన్నుకొంద నిత్యములనెక్కువ. ఇచ్చట వన్నకో రూపాయకు కాలుగువైసలలో సుంపువున్నది. ఈపరిస్థితిని చూచుకొని ఇటీవలకు అంగ్లసేనులో ముఖ్యకార్యస్థానము లుం చుకొనిన వ్యాపారసంఘములవారు వాని నీదేశమునకు మార్పుటకు తీర్మానించుకొనుచున్నారు. బొంబయి విద్యుచ్ఛక్తి ప్రామాణ్యంపై ఇంజను నిదర్శనము. యందాంతరము తేతపుఅప్పుమీద వడ్డీ యండగలదుగాన అంగ్లసేనులో ఆదాయపుత్రులను చాలకాలమునకు హెచ్చుగనే యుండునని నిర్ణయించుకొని వైసంఘమువారు ముఖ్య కార్యస్థానమును మార్చి నిర్ణయించినారు. ఇది యొకవిధముగా విత్తము యుద్ధాధము నకు చేయదగిన సాయమును దప్పించుకొనుటయే యగును కాని ఆర్థికకష్టములు వ్యాపారసంఘముల నిజుడవేత భంగములు కాకమునుగదా! మార్పుదల అంగ్లభూమికి కొంచెము వద్ద మైవకు నునకు కుభర్చిదను. ఈదేశవ్యాపార మెంత హెచ్చుగా నీదేశమున నీ నిర్వహితమైన ఎంత మనకు లాభమునకుయే కారణము.

కుదర్జీర వసతి

కట్టయలలో పాలసమగ్ర పెద్దపనులకు యునిది కుదర్జీరమునకు ప్రజలెల్లడిలవలసినవచ్చినది. నగరపాలకసంఘము తీర్మానమునకు పరిశ్రమచేసి పొరుగుకు సాయకడలవలయును యవకళియముల పొరంభముయ యెంతోకాలమైనను మన దేశమున నిప్పటికిని నిదర్శనప్రాముగా పరియెచ్చటను జరిగి యుండలేదు. ఢిల్లీలో కొంతవని ప్రారంభమునదని వివరము నందించుచున్నాము. నగరపాలక సంఘమువారు దేశానికి కలువటవచ్చి కలయెళ్ళు కొన్ని సంపాదించినారు. గోధనముతో గూడ గోపాలకు లచ్చట నివాసము చేసికొనవలసినదని కోరి వారు. కొందరు గోపాలకు లచ్చేచేసారు. వారికోపులకు పరిక్షించుచుండుటకు సాలు పీఠికనవ్వకు దుష్టాచారములు సోకకుండ కవివెట్టుటకు నగరపాలక సంఘమువారు అధికారుల నేర్పరచినారు. తినితనిభిలో పిండవడినపాలకులకు అధికారులు దబ్బిలలోనే ముద్రవైచి వికృతాంగమునకు తంపుదురు. అయితే అచ్చట విత్తుబడి పాలు అమ్మబడుచున్నవి. కొంచెము ధరహెచ్చైనను ఢిల్లీ ప్రకాశములో గొందరకు పంకు భగ్గియగుటకు కొరకు చున్నది. కల్మషమును క్షీరములను దాగిగుట తప్పునున్నది ఈ భగ్గియొకము విజయమునకునే నగరపాలక సంఘమువారు ఇంకను పనిచేయుదురు !

దర్శనంగా మహారాజులుంగారు-చంపుచంస్కారము

ఉత్తర హిందూస్థానమున హిందూమతమునకు కట్టు గొత్తు దర్శనంగా మహారాజు గారునుటకు నందరును నెరుంగుదురు. హిందూ విశ్వవిద్యాలయ ముఖ్యకారకులు నీ రనియు భగ్గియతి గనియున్నాడు. వీరిదివరకునుగూడ పూర్వచార పరాయణు లని భగ్గితి యుండినది. ఇట్టి సుప్రసిద్ధు లిటీవల కరాచీనగరమున మాటలాడుచు కర్ణ విధేదముల నూనితయ కలసివదని బోధించినట్లు వార్త వచ్చెను. అనేకవర్గిక లా వార్తలుబట్టి విశేషముగా వ్యాఖ్యానమొనర్చినను మే మత్తుటి కా వార్త విచ్చిన వారి తాతము కలదేమో యని తలంచి మిన్నకుంటిమి అటుతరువాత కొన్ని దినములకే దర్శనంగా మహారాజుగారు బొంబయిలో నువ్వనించుట తటస్థించినది. అక్కడెను మహారాజుగారు పర్యటించి వాగినిని పారబాటని నరసింహియందలేదు కావున వారు కరాచీలో న్నాదము పూర్వకముగానే కర్ణ విధేదోచితావేశమును వాద్యముగా నుడిచి రని నవ్వదగి నున్నది. ఇట్టి మార్పు వారియెడల కానవచ్చి యుండుట మిక్కిలి కుభమాచకము. ఈ యభిప్రాయమునే మనము నడికొని హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునందు కలవకుడ నుండు మత విషయకు విజ్ఞానమును నిర్ణయంపకాదురేని హిందూ సంఘమునకు నుడుములు కచ్చినవని దేశమంతయు నానందింపవలసియున్నది. హిందూ శాస్త్రవిశ్వవిద్యాలయము పెట్టుటచే మన యభివృద్ధికి కొంత యాటంకము కలుగు నేమోగదా యని యనుకొనిన వారి భయమునకును నెడముండ నోకకు.

బొంబాయిలో తెలుగువారు.

ఈ నెల 31 వ తేదీని బొంబయి కామాటి పురమున మహారాష్ట్రీ కేళములోని యాంధ్రుల సమావేశము జరుగ నున్నది ఇతర ప్రాంతముల ఆంధ్ర ప్రతినిధు లందరను ఆ సమ్మేళనమునకు నాహూతు లయినారు. అందరికి నీ తగిల వనరులు చేతు బడినవి. మరయుక చోట పర్యటిక మయ్యవమ్మేళన కార్యక్రమమును చదువుకారలకు ఆహార దేశములోని మనసోదక లెంత స్వాభివృద్ధికి చాటుచుండునది యున్నదు కాకలదు. విద్యార్థులకు దృక్పథ సమాచయచేయుటకు విద్యార్థులకు వనవిగృహములు నిర్మించుటకు ఆపరభాషా దేశమున ఆంధ్రభాషకు అభివృద్ధి పరచుటకు నింకను విట్టి పరిశ్రమ ఇతర విధముల నొక్కటకు, సమ్మేళనము వారు ఆహ్వానించుచున్నారు. సంబంధంపాతర విషయములను చర్చి నందగలవు. ఇండిటి జీవమున ఆంధ్ర మండలముల కెంతో దూరమున చేరిపోయిన యాంధ్రులు చూపుచుండగా నింకను నాంధ్రుల సామర్థ్యమును నికాసమును కాదకువా రుండురా? మహారాష్ట్రీంధ్రులను నాచి మాండిలి కాంధ్రులు చేర్చు కొన దగిన శంకములు లేవా పరిశీలించు కొందరు గాక

ప్రాచుర్యం యుద్ధము.

లండను జిలవరు 22-అంగ్ల శిలీరమునండి యిటుల రెండువార్త వచ్చినది. ఈనెలను ఈకార్యమున ఈనెల 19-వతేదీ ఆదివారమువారు జర్మనులు తలపడి యొడిపోయిరి జర్మను లొకస్థిగముగ మావైదవలెనని తలచిరి. కోడి కూతదేశేనే వారు సోమప్రారంభించిరి. వారి నిమనాయు కనవడగనే మా ఫిరంగిదళమువారు చిల్లరగుండ్లను ప్రేలుకు వర్షపులను కాల్చి ఆ వాయువలయమును వెనుకకు చురలుగట్టు చేసిరి. జర్మనులు మాకందకములను చేతుటకుండే తరుచుబడిరి పిమ్మట ఫిరంగులును మృదముగ కాల్పబడినవి. ఈనెలను అర్జుంజను యుధుల పదా సమీపమున రెండు ఆభాతము లేప్పడినవి జర్మనులూ యభాతముల వాక్రియింప గానాగిరి కాని మాఫింగిగుండ్లు వాక్రింజిలోనే వాతముచేసినవి. పిమ్మట మావైదవలూ యభాతముల వాక్రియించిరి. మాలో బొంబయిలో కదలవారు చాలమందిగా పనిచేసిరి. ఇది కత్తువులకు చాలకంటకుముగ నుండెను. మావైదవల కృత్రిమశ్రేష్ట మునుదినము నిదిర మకునుండెను.

చుట్టకరగివానికి చచ్చిని యిండ్లు. బొంబాయి కిరాభివృద్ధి పంపుకాం రచ్చిన స్థలములలో సారవంత సుమా కాక స్పృశా నిర్మాణ సంఘమువారు మూడు ఇండ్లను కట్టించిరి. మొత్తము ఆరణ్యలో ఇంటిలను 150కి 40 వంతునకు భారీస్థలము 100కి 60 వంతునకు ఏర్పరచబడినది. ఈసమకా రసంఘసభ్యు లందరును ఆయాకేరీలలో నెలకు రు 100కు తక్కువకాకుండును రు200కు ఎక్కువకాకుండను జీతములను పుచ్చుకొనుచున్న గుమాస్తాలు. ఈగూరనిర్మాణమునందు ని నియోగింపబడిన మొత్తమునకు 100కి సాలుకు రురూ వడ్డీగట్టు నని తెలియుచున్నది.

సానిక వార్తలు

బంగాళాఖాతమునందు ముప్పుగాని. బంగాళాఖాతమునందు చెన్న పురమునకు తూర్పుకుడివరకు ముప్పుగా గాలి బిభికముగా నుండునట్లు తెలియవచ్చినది బంగాళాఖాత మునకు వైశ్రవతికల్గిన సముద్రము అల్లకల్లోలముగానున్నది

ఇంగ్లీషు మెయిలు ఓడ. ఈనెల 25 క తేదీ మొదలు క్రొమ్మనువండగలుగాను గవర్న మెంటుకఫీసు లన్నియు మూసివేయబడును నీనక వైయంగళవారము 25 క తేదీ గడలులేదు.

ఇంగ్లీషు మెయిలు ఓడ. ఈనెల 25 క తేదీ క్రొమ్మను వండగ గవర్న మెంటుకఫీసులు మూసివేయబడును. యూరత్తుకు బోవుమెయిలు ఓడ తగాలు జరగా సోప్టోకుగాను ఇతర సలు అఫీసులలోను తెలియ బరుచబడిన గంటలకు కట్టివేయ బడును. స్టాంపులకు బిలిటిసు సోప్టం ఆర్డరులకు వాటికి వికృయించ బడును.

ప్లేగు బాధ్యము. ఈనెల 18-క తేదీలో యుగిసి న వారములోగా ఉత్తరాగ్రామములో 29 నుండి ప్లేగు కిరితకు, 14 నుండి చనిపోయిరి, దక్షిణ కెకారాలో 9 నుండి కిరితకు, 6 నుండి చనిపోయిరి; కోయంబుత్తూరులో 49 నుండి కిరితకు, 28 నుండి చనిపోయిరి; నీలగిరిలో 6 నుండి కిరితకు 4 నుండి చనిపోయిరి; నేలములో 158 నుండి కిరితకు, 116 నుండి చనిపోయిరి. మొత్తముమీద 271 నుండి కిరితకుకెరితకు 182 నుండి చనిపోయిరి.

ఒక కెలారమైన మాత్య. ఒడ్డెనూడి. హుస్సెను గోవిందను ఆన ఇద్దగుఅన్నదమ్ములు క్రిందటి నుంగళవార ము రాత్రి కేప్పేరిలో ఒకభూకమైన మాత్యజేసిరి. వారు నల్లకాకి 18 వత్సరముల వయసున కిర్తులలోపాడితివని నానందించి నుగు క్రిరాములకు ఆహ్వానకమైన గాయమును గలగజేసిరి అతడు ఇప్పుడు అనుకవర్తిగానున్నాడు. ఎందు కేత వారిమాత్యజేసిరి తెలియవచ్చుది. వారి నిన్నటి ఉదయ, మునకే బట్టుకొనిరి. రెండుసార్లుగారును చెప్పబడుచువారు.

కాంగ్రెసుసభకు నెప్పు ప్రతినిధులు. విష్ణు రాత్రి చెన్న పుర నెంట్రిలు ప్రేమనాగ మెయిలు బ్రేయియలు బయలుదేరు సమయమున చాలాంతివోక్కిడిగా నుండెను. ఇటీవల కొన్నికోజులనుండి బొంబాయికి వెళ్ళుచుండగా నెడ ముతేరుండ ప్రయాణికులు కెళ్ళుచున్నారని విష్ణు రాత్రి ప్రయాణికులసంఖ్య మిక్కిలి హెచ్చుగా నుండెను. ఆయనప్రేర మహాసభకు ఉత్తరదేశములనుండి వచ్చిన ప్రతినిధులందరును గూడ విష్ణు రాత్రియే కలకత్తాకు వెళ్ళుమెయిలు బండిలో వెళ్ళిరి మామూలుగా బొంబాయికి వెళ్ళు మెయిలుబండిలో చాలకుండు ప్రయాణికులు వెళ్ళిరి. వీరిలో ప్రతినిధులుగూడ గలరు బొంబాయిలో జరుగు దిక్సజ్ఞాన మహాసభకు ఇతర సభలకును చాలమంది ప్రతినిధు నీ మెయిలుబండిలో వెళ్ళిరి. మరి మరి నిమనములకు ప్రత్యేకపు బండి బయలు దేరినది. దీనిలో కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు వెళ్ళిరి. ఈ ప్రేయియలో ఒకటి రెండు తరగతుల బండ్లు మాత్రమే నుండెను 180 నుండి ప్రతినిధులు వెళ్ళిరి దీనిలోనే దివాను బహదూరు ఆది వారాయనశ్యుగాను కాంగ్రెసు బాతులను కళగిటిరి వ్యాపతి సుబ్బారావు తంతులుగాను మా. రెచ్చె రామచంద్రా రావు పంతులు మున్నగువారు వెళ్ళిరి.

బర్మా నెంటు బాతు వైద్య సహాయసంఘము. ఈ నెల 22 క తేదీని నంగూనులో తప్ప నెంటు గవర్నరుగారి ఆధి పత్యముకొంద సంఘమువారి వార్షిక సమావేశము జరిగెను. మూడు 170 యోగ్యతా పర్యములను గవర్నరుగారి వంచి వెట్టిరి. ఇండియాలో నీవంఘమువారు ఘనకార్యముల నొనర్చుచుండిరినను బర్మాకాఖానాకుగూడ వాడవలె సత్కార్యముల నొనరింతురని తామాశేసింది యుంటియనియు గవర్నరు గారనది. యుద్ధమున ప్రపంచమున దైర్దవము నాచుమై వైద్యసహాయ సంఘమువారు చుండిరి. బర్మాలో కట్టికార్యము లొనర్చుటకు చాల అకకాశము కలదనియు, స్వపరిత్యాగ మొనర్చి తమసోనరుల మంచికై పాలుపడవలసినదనియు గవర్నరు గారు హెచ్చరించి.

బరోపా మహా సంగ్రామము

యుద్ధస్థితి - ఆస్కీర్తు మంత్రిగారి యువన్యాసము.

అధిపతే ములమంత్రుల ఆంగ్లమంత్రవర్గమున చేర్చుట.

యుద్ధమును కొనసాగించుట - ఆస్ట్రేలియావారి దిక్కు.

శ్రీమంత్రులను తీర్మానము.

ఇంగ్లండు

లాయడు బార్డిగారి ప్రసంగము.

లండను డిశంబరు 20:— ఆయుధసామగ్రిలే విజయమునకు మూలాధారముని లూసురుద్ధమున స్పష్టముగ తెలిసికొంటిమి. ఒక్కచురఫీరంగి పీఠములపై తక్కినవన్నియు నాశము చేయబడినవి. దానియెడల వందలకొలదివీరులు నేలనొరిగియుండిరి. ఆయుధసామగ్రిలను బేయక ధనమును కూడదీసి యోవైకుల లభికముగ క్యూయగుదురు విజయము కలుగవలెనని ఫిరంగులను తుపాకులను దిబ్బులను ముద్దతిగకంచెలను గూడ గుండ్లతో నాశముచేయలేదు. మనమువిస్తారముగ సిద్ధము చేయులేము. అనుభవము విజయము కరతలామలక మగుటకును పనివాండ్రుగాని ధనికులుగాని యన్న చెల్లించు ప్రజలకు గాక కలుగ గూడదు. నష్టము కలుగవలసియందైన యన్న చెల్లించువారలదగునష్టము కాలెనుగాని ప్రాణాప్యయకాగూడదు. మిక్కిలి మితరవిషయములలోగాని ఆయుధసామగ్రియనునాడు. కొన్ని నెలలకును మనము చేయుచున్నదిగాని విజయ ముద్ధావహమునైనది.

మిత్రమండలివారు కడతీగమాతమున చేసిన తీర్మానము యుద్ధాగ్రహణమున కంతకు వర్తించునని ఆయుధ్రువులను విస్తరించుకొను పనివాండ్రునైనది. పనివాండు దేశభక్తిని మానవలెననియే నేను కోరెదను. విజయము కలుగుట కకకాశమును మనచేత నేయవలెను. సమైక్యమున మనము చేయువలసినదంతయు చేయగలిగితిమి. అపకృష్టభారమును మనకు కొదవలేనంత కన్నది. కట్టడదేశములకు మనకు ప్రవేశము పూర్తికానున్నది. మిమ్మును సన్నద్ధులనుకాలెను దేశమును సర్వమును సిద్ధముచేసికొని మనము శత్రువులవై నురకవలెను.

జర్మనీ, బెల్జియం, ఫ్రాన్సు వారు తయారు చేయుచున్నంత ముందుసామగ్రిని నుదిము చేయలేకున్నాము. యుద్ధసామగ్రిని పరకరిములను చేయుచుండ్రుములలో నూటికి రెండుము మాత్రమే కాల్బ్రాపులును దొరికక రావుల సని చేయుచున్నది. యజమానులు తమతమ పనులలో కూర్చుని నెట్టుకొని, సాధ్యమగుంతరకు కార్బోపులును వంతలలని యుంచును. సమయ కలుగు లాభము స్వల్పముగుటవలన, మన మానము, సర్వసంఘములతో చిట్కముపెట్టుకొన నెట్లగుగానీ, బికిలేట్ విక్టరీని పచ్చినయెడల నిటీరల అంగీకృతియై కాపనము నుడిములోపెట్టి వారికితగినకాని చేసినను నుది-ఎం. గెట్టెవార్ల

కరతలామలకమున వాటి జర్మము సంఘమునాంకితి కలుగుటను సాంకేతికముగల వారి నందఱి ఆయుధసామగ్రిల నిర్మాణకాళా మంత్రులనుమార్చి శ్రేష్ఠతమగు విధానము చేర్పరచిరి. ఆయుధసామగ్రిని సామగ్రిగ సిద్ధపరచుచున్నది. మనసేనగా మాత్రమైనవారిలో 100 కి 90 చుండి శత్రువుల ఫిరంగుల వలన నేమాత్రులేరి. బాను నెలలో ఆస్కీర్తు మంత్రిగారు యుద్ధ రంగమునకు వెళ్లి రాగానే మరఫిరంగుల సగియగ సిద్ధపరచలేనిది మొదటిసారి హెచ్చరించిరి. అది మొదలు వీరి నిర్మాణము మొదటికన్న నిపును 5 రేట్లు హెచ్చినది. బలవత్తములగు శత్రుస్థానముల నాశముచేయుటకు పెద్దపెద్ద ఫిరంగులను సిద్ధపరుచుటకు గొట్టగొట్ట యంత్రీకాల తేర్చుకనుడినది. ఇప్పుడు రియూజేయబడుచున్న పెద్ద ఫిరంగుల ఎత్తుల యధారంభమున సుపయోగింపబడిన పెద్ద ఫిరంగులు మిక్కిలి చిన్నవిగా కనబడుచున్నవి. విజయమున కట్టిగొట్ట ఫిరంగు లభికవలెను. ఆయుధ నిర్మాణమునకు కావలసిన లోహములకు మంత్రులు గుత్తెగురుటవలన నొక నష్టరముగా పానుకు 6.7 పెళ్ళు ఆదాయపు పన్ను చేసిన సమకూరుంత సామగ్రి మిగిలినదని లాయడు బార్డిగారు నడిచిరి

ఆస్కీర్తు మంత్రిగారి ప్రసంగము.

లండను డిశంబరు 20:—అంజకు నేను మనకు వంపబడినవి. ఇదివఱకు మంత్రవర్గమువారు తీర్మానించిన ప్రకారమియ్యది కొనసాగింపబడినది. (ఉత్సాహము) ఇంత చక్కగా నికార్యము నిర్వహింపబడుట యవటనున్న నేకానులయొక్కయు నాకాదకొధి కారులయొక్కయు నైపుణ్యమును తెల్లదించుచున్నది. అది ఆస్కీర్తుమంత్రిగారు పార్లమెంటు ప్రజల సభలో నడిచిరి.

పార్లమెంటు ప్రజలసభ.

ఎం. ఇయాను హామిల్టన్ గారు.

లండను డిశంబరు 21:—పార్లమెంటు ప్రజలసభలో ఎం. ఇయాను హామిల్టన్ గారు బాల్కను రాష్ట్రములకు తిరుగ వంపబడినది ఆస్కీర్తు మంత్రిగారు నడిచిరి. వీరికి ఇతరముగ వనల వియోగింపబడినయెడల ఆ యంతము కాలక్రమమున ప్రయోగపడుటకు ప్రధానమంత్రిగారు చెప్పిరి.

ఆస్కీర్తు మంత్రిగారి ప్రసంగము.

లండను డిశంబరు 21:— నేను పార్లమెంటు ప్రజలసభలో చాల ఉత్సాహము కలిగినది. మరి 10 లక్షల చుండి నైపుణులు గావలెనని ఆస్కీర్తు మంత్రిగారు దివహించిరి. 16 నెల లకునకి అన్ని రంగములలోను సామగ్రిని నైపుణ సంఖ్య 12½ లక్షలవరకుగా తేలిచి. డాడ్లెన్బరంగులను నేను మనకు మరలుటలో నుగ్గురికి మార్చిమే గావలెను తగిలినది. వారిలో నొకరు నాకాదకొధులలోనివారు. (ఉత్సాహము) ఆంగ్ల దేశమున నైపుణ కాల్బ్రాపులూ పరిధానోద్యోగిగానున్న జనము వర. కె. డబ్ల్యూ. బుర్రే గారికి యుద్ధమును నేనానాయకత్వ మియ్యబడును. ఫ్రాన్సులో నున్న జనము డబ్ల్యూ. ఆర్. రాబర్టులకుగా రాంగ్లదేశమున మర్రోగి స్థానమున బనిచేయుటకు నియమించుడి. నైపుణులలో చాలమంది యనవడముగ నిష్కామవుచున్నాడు. కాన నేనానాయకత్వమున నయమును నేనానాయకత్వమునకలవారందఱున నేనానాయకత్వము ను ఏర్పాటుచేసినానెను. యుద్ధాగ్రహణము నేన గూడ హెచ్చరింపబడినది. దేవురవులుగారి ప్రయత్న ఫలితములు గూడుకొనుచుండుట నేను చింతించుచున్నాను. ఆంకెలకు మొత్తములకు మంత్రవర్గములకు దీక్షతో పరిశీలించబడి యున్నది. వివాహములు మరవారివిషయము నే నందింపకు చెప్పిరి. నిమయమును మరియొకసారి నొక్కి చెప్పుచున్నాను

డాడ్లెన్బరంగము.

ఆంగ్లదేశము నెడమగునామగ్రిని. జలవంధియును ద్వారమును నొకాదకొధునామగ్రిని నైపుణదేశమువారు కాపాడుచున్నాడు. ఆస్ట్రేలియావైనిటల కాశ్వకిక్లిరి గడిచింది. అంజకు రంగమును మనసేము విధిలేక వనలవలన విచ్చినది. కొద్దిగా పురుగుట గి ఫిరంగులను మార్చిమే పన్నుపైసి. తక్కినసేనలకు సామగ్రిలకు పన్నుయము మరతీరముగ కొనబడినది.

మిత్రమండలి యుద్ధసంఘము

పానిములో జరిగిన మిత్రమండలి యుద్ధసంఘము మహావకారమును కలిగించును. అన్ని దేశముల వారును ఏకగ్రీవముగని శిశుతమున రించి విధానముల చేర్పరచిరి. విజయము కలుగువరకును పోరుటకు నిశ్చయించిరి. క్రస్తుతము యుద్ధఫలితము మనకు కృతీరేకముగనన్నట్లు కనబడుచుగాని క్రతువయమును మన కనుకూలముగ నేయున్నది అది ఆస్కీర్తుమంత్రిగారు నడిచిరి.

అధిపతే ముల మంత్రులు.

లండను డిశంబరు 21:— అధిపతే ముల మంత్రులను గూడ మంత్రీ వర్గమున చేర్చుట సాధ్యమని లోనచు. అధిపతే ముల మంత్రులలో నెవరైన రాగోరవో నచ్చి విషయములను చర్చింప వచ్చును. సుధి మరతులను నిర్ధారణ చేయ

నిమయమున అధిపతే ములవారిలోగూడ నాలోచింప బడునని బోనులాగా నివరక చెప్పియున్నారని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో ఆస్కీర్తు మంత్రి గారు నడిచిరి.

నేనల నామోదించుట.

లండను డిశంబరు 22:— రాత్రియంతయు నాలోచించి పార్లమెంటు ప్రజల సభవారు ఆస్కీర్తు మంత్రిగారు కోరిన ప్రకారము కొత్త సేనలను చేర్చుట కంగీకరించిరి.

ఒక శాసనము.

లండను డిశంబరు 22 — ఆమెకా మొదలగు విశేషముల హామిల్టన్ ను దీక్షాభివారికము చేయుటకు తుపాక్షింపబడిన కాపనము పార్లమెంటు ప్రజల సభవారు మూడకసారి చదివి ఆమోదించిరి.

ఆంగ్లజలాంతర్గామి జర్మనునౌకలను ముంచుట.

లండను డిశంబరు 21:— ఏథెన్స్—యూరోపము ప్రధాన ఆంగ్లజలాంతర్గామి నౌకలను జర్మనునౌకలను మరికొన్ని నౌకలను ముంచినది.

యుద్ధకార్యాలయమువారి ప్రకటనము.

లండను డిశంబరు 20 — టర్కీవారి కింకుకయు నడితెలియకుండగనే వారిసమూహమునే యున్న గొప్పసేన గాలి హాల్లో నొకభాగమునండి మరలింపబడినది. ఇట్టిసేన నెలకు నుండి మరలింపుటచేత తక్కిన స్థానములలో యుద్ధము వాగుగా జరుగగలదు. అచటి నేనానాయకులను జనరలు మన్రోగారు చాలకాపించిరి.

ఆంగ్ల నౌకలను ముంచుట.

లండను డిశంబరు 21:— హంట్లీ, బాల్ఫూర్ల అను ఆంగ్ల నౌకలు ముంచబడినవి. బాల్ఫూర్ల నౌకలోని నావికులు కాపాడబడిరి.

ఫ్రాన్సు

ఫ్రాన్సు బెల్జియము రంగము.

తీర్మాన ఫిరంగుల యుద్ధము.

లండను డిశంబరు 20:—నైపుణ మధ్య భాగమునకు దక్షిణరాష్ట్రమున కెక్కుగ చాల స్థలమున మనము శత్రువుల కందకములమీద ఫిరంగులు వేసితిమి. ఇక్కను, నెయింటు లేవలమీద తీవ్రముగ ఫిరంగులు వేసిరి. మా మొదటి కందకమంత్రి మీదను బోనులెత్త, బాంసునొద్ద, మొత్తము తెనెట్టిలలమీదను కూడ ఫిరంగులను వేయుచున్నాను.

హెల్మింద కడి బాంసులు వేయగా మనము వారిని తెనుకకు గొట్టితిమి శత్రువుల విమానములు నచ్చి మన విమానములవారి గుట్టును కనిపెట్టకుండ చేయుటకు యత్నించినది. కాని వారి ప్రయత్నములు సాగలేదు. శత్రువులు విమానములలో రెండు క్రింతమున గొట్టబడినవి. మొత్తమున 44 వారు బలవిమానములలో గాడినవి. తక్కిన వారికి పన్ను కమిగించి వెనుకకు తరిమివేసితిమి

కూను అధికారుల శిక్షలు

పార్లమెంటు డిశంబరు 22:—మర్రోగ అధికారుల తిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—మర్రోగ వర్గము ముందు నేనాయకులు సంక చూడుటకు యుద్ధమును ప్రతిరంధకము గలిగినది. అంజకుపైకి గానుఫిరంగులు నేనాయకులంతరి ఉత్తీర్ణములను కందకములమీద ఫిరంగులను వేసి నుపయోగము తీసికొనచ్చుచున్న వారిని చెల్లించెను చేసినది. శత్రువులను శత్రువుల ముఖ్యస్థానమును, బాంసునొద్దను, మత్తీభాగమునందలి ఉన్నత ప్రదేశముల జనుభద్రముగ ఫిరంగులతో బాదితిమి. ఫిరంగులతో కొట్టివేసినవార, కర్రులవారి కవాలిసేన యుడించి మర్రోగ విలకావడద్ద జ్యోతుల స్థానములను పార్లమెంటుచేసి కొనవని.

లండను, డిశంబరు 21:— కేంస్, ఫిరంగులు కాల్బ్రాపుల కడితగ్గినది. కొన్ని చిన్న యుద్ధములు జరిగినవి. లోరెయనులో జ్యోతేలవై మర్రోగమును ఫిరంగుల గాలిచ్చి. ఈ వారాలు ములయం డెల్లెడల నీ ఫ్రెంచివారి విజయమందని ప్రయం రింపబడినది.

లండను, డిశంబరు 20 — పారిసు — గాలిహాల్లెవులకొను మిత్రమండలివారింకని నిలికయున్నాడు. ఈ నెల 19వ తేదీన టర్కీవారిక దక్షములపడుట ఆంగ్ల సేనలకు పగాను నేనాయకుల యుధు చేసినది. తూర్పురంగముని మరికొన్ని ముఖ్యము గలుగుట అంజకులో సేనల నుంచుటవలన ప్రయోజనము. కనబడక మరలిందితిమి. మిత్రమండలివారు నాలోచించియు నేకల నిలువ మరలిందిరి. ఆపాయమును సామగ్రిల పన్నును నేమి యుధు కలుగలేదు.

బొంబాయి జరుగు కాంగ్రెసు సభ మున్సుగు సభలు

హాల్నియూ ముగిసినది. ప్రతినిధు లన్ని చోటనుండి మున్సుగు సభలు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వారసానిగాను సామకారము నాడుదయమునకు వచ్చిరి. చాలమంది ఆమెకు స్వాగత మొసంగిరి. ఆమె వెళ్ళినాడు వెళ్లి దాదాబాయి నాగోశి గారిని బొంబాయిలోని నాయకులలోను "ఇండియా హేమరూపు లీగు" ను గూర్చి చర్చించిరి.

అధ్యక్షులగు సర్ ఎస్. పి. కింహానా కాంగ్రెసు మొలుపాటికొని 25వ తేదీ యందయమునకు వచ్చెదరు. ఉచిత రీతి నాయకుల స్వాగత మొసంగుటకు ఏర్పాటులు చేయబడి నవి. రైలుస్టేషనునుండి యూరేగింపులో నులభాను కొండ మీదకు గయకావగారి బంగళాను ఆయనకు తీసికొని వెళ్ళెదరు. ఉరేగింపు హిందువులు నిగనించు నన్ని రాజ మార్గముల గుండిన వెళ్ళును. ఆ బంగళాలో నాయకుల విడిది ఏర్పరచబడినది. మోస్లే ము లీగు న క ధ్యక్షు లగు మజరలు హను గారుగూడ నా రైలుబండిలోనే వచ్చె దరు. విక్టోరియా టెంపును స్టేషనుకొద్ద నాయకుల స్వాగత మొసంగుటకు గొప్ప ఏర్పాటులు చేయబడినవి. పిమ్మట ఆయనకు మహమ్మదీయులు విస్తారముగా నిగనించు పీఠులగుండ నూత గొంపుతో తీసికొని వెళ్ళెదరు. ఆనాడు మధ్యాహ్న మే మొదట కాంగ్రెసు స్థాయిగుంపు సభయందు పిమ్మట హోమరూపు లీగుసభయందు జరుగును. హోమరూపు లీగుసభలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వారసానిగాను హోమరూపులగున్న యువశక్తినిం తురు. ఈసందర్భము కాంగ్రెసుసభకు ప్రముఖులు చాల మంది వచ్చెదరు. మోస్లే ము లీగుసభకుగూడచాలమంది నాయ కులు వచ్చెదరు. కలకత్తానుండి నుతంద్రోవాధిపతి గారును భూపేంద్రీవాధి వానూగారును వచ్చెపురినుండి గోవింద గానుమయ్యగారును పి. పి. రామస్వామయ్యగారును లా హోమరూపుల హరికృష్ణలాలగారు మున్నగునాయకులును వచ్చెదరు.

వైద్యసమావేశములకు తమఉద్దేశ్యములనుబట్టి తమ కేవిధమున అధ్యక్షతనను తేదీని బాధ్యత వాధికారులకు తెలియజరుపబడె నని బొంబాయి వారసానిగాను దేశీయ మహాజన సభాహాస్య సమావేశమునకు డి. ఇ. బాచాగారికి తెలియపరచిరి

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు:— బొంబాయిలోని దేశీయసభ యను, మహమ్మదీయసంఘమునకును, ప్రతినిధులకును మున్సుగు సభలు. మహమ్మదీయసంఘమునకు, కాంగ్రెసు (కాంగ్రెసులో, 20 వ తేదీని విందుచేయుదురు. 22 వ తేదీని క. ధ్యక్షమున మున్సుగు సభలు బొంబాయిలోని హిందూవిశ్వవిద్యాలయమునందు అంగీకృత మైనవారితో నికర్తవ్యమైనవచ్చుట కిదియే ముందరినాయకులకును చాలమంది హిందూవులు స్టేషనుకు వెళ్ళి స్వాగతమిచ్చిరి. మున్సుగు సభలను సందర్శించు మంది ము లభించిరి.

డిల్లీ పురపాలక సంఘము.

కుభ్యమొక కాలు సప్తము

డిల్లీ కట్టణమునకు కి లిలేహూను సప్తము చే నాటకు పురపాలక సంఘమునా దొరయత్త మొనర్చుచుండిరి. డిల్లీపు రమున కెదురుగా యమునానదీతూర్పుగట్టునకుండు కొంత స్థలమున దొరతయమువారిదినకడ దయచేసిరి. ఇచట గడ్డిమెంచి, పురపాలకుని గోరాలకు సందగ వారివారి పాలకపుటల నివ టు మేపులైన ఇటనే ఉంచునట్లు చేయ నుద్దేశమునకు ఈగూ ము నియమింపబడినది. చాలమందిప్రజలు తమకళువులనుకల కంపుచుండిరి. ఇచటనే కాలు పిలికించి ఆపాలవచ్చుట తాళ మనేసివెట్టెలయం నుండి ఒక ఉద్యోగి ప్రత్యేకముగ ఏ ర్పాటు చేయబడిన బహుమతి పంపును. ఇట్టికాలు మూర్ఖునిసిం టు మార్కెట్టులో దొరకును. కాని బహుమతిపంపుచే ఈ పాముభీరు అధికముగ నుండును. హెచ్చుధరలను పాటింప క ప్రజ లీకాలనే కొనుచుండినయెడల మూర్ఖునిసిపాలివాని పాలకప్రము మరింత నిరసిచేయు ఏర్పాటుల నొసంగుట. ఈ మూలమున నీళ్లు కలవరి నికరయగుపాలు ప్రజలకు లభ్యపడ గలదు.

రుమ్మానారి యుద్ధమును.

బొంబాయి నగరమునందును రుమ్మా ఏషియాటిక్కు భాగికి మేకేజి క్రింది నివరముల. తెలియజరుచు:— రుమ్మా వారు తీయబోవు ఋణమునకు సాక్షును నూటికి 5వంతున నూడు నాణెములు వెలగల ప్రక్రియలు వడ్డి; తన్ను లేదు. 95 నాణెము లు ధరగలిగియున్నది. ఋణముయొద్దమునగినిన 10 శంకర్సర ముల అనంతరమున నూటికి నూలుయొప్పున తీరమానము.

ఫిరొజ్జె అను ఇటలీమొయలు స్త్రీమరును ముగించుచు.

గతనెల కృధకు భాగమున సిరక్కునునకు 18 మైళ్లు దూరమున నాక మంచివేయబడెను. ఈ నాకలో 24 రు భా రతీయ నావికులుండిరి. వీరు జనవరినండి 21 వ తేదీని బొం బాయికి వచ్చిరి. 28 వ తేదీని ను 24 రు నావికులు బొంబా యికి రావయి యుండిరి. ఫిరొజ్జెనాక వృత్తాంతమును నా రి టుల వినిపించిరి. ఈ నాక గత నెల 9 లేదా 12 గంటలకు సిరక్కునుండి అరెబ్బాండియాకు పయనమయ్యెను. ఒకటి రెండవ తరగతి ప్రయాణికులు 20 మంది కలరు. మరికొందరు ప్రయాణికులు కూడకలరు. ఓడలో కొంత సామాను తయ బడి యుండెను. నాకాలోయమున ఓడవాసెను. మధ్యాహ్న ము మూడుగంటలయ్యెను. రెండుగుండ చక్కడు విబడెను. ఒక జలాంతర్గామ నీటిని వదలెను. వెంటనే ప్రయాణికులు ఉద్యోగులు ఓడవలలో నెక్కిరి. ఒక పదవన సుమద్రీయ లోనికి దింపుచుండుటలో 22 చనిపోయిరి. ప్రయాణికులు ఉద్యోగులు ఓడను విడిచిరి. అనంతరమున జలాంతర్గామి దానివైరీ పార్లు గుండ్రను కురియింప వాస్తీయరు మునిగి పో యెను. వదలకు సిరక్కును దారిబట్టివది.

కలకత్తాలో నొకమరణము:— రివరెండు కేసను నాక్కున గారికి కొన్ని నెలలనుండి చాలబియ్యగనున్నది. ఈనెల అతివ తేలి మధ్యాహ్నము ౧ గంటకు వీరు ప్రెసిడెన్సీ జనరలు ఆసుపత్రిలో మరణించిరి. సుమారు పదివారముల క్రిందట నీయన వైద్యకాలకుగొని రాబడెను. ఆస్పత్రినుండియు నానా టికి నీరవాగ్ధి అధికమగుచు రి యుండెను. వీరుతిరిగి బ్రతుకు దురను నాకయేరికిని లేకపోయెను. ఈయన వింతెట్లులో నిద్రాభ్యాసమున వచ్చెను. కలకత్తా విద్యార్థులగున వీరును అటవహాద్యయులుగ నుండిరి. అనంతరమున ఆక్షుస్థుల ఎక్కువ కళాకాలయందు పట్టపరీక్ష పట్టుటలనందిరి. వారిచే మున్నగు ప్రదేశముల వీరు సుతకురువులుగ నుండిరి.

పోర్టు నెంటుబ్యాగెజిట్.

పిమ్మట హనుమంతరెడ్డి, మాట్టి రామచంద్రగార్లుగారు, నూరి క్రిష్ణగారు ధర్మవరం తాలూకా బోర్డు మెంబరుగా నియమింపబడిరి

కామకోటి రామశంకర్లగారు తదవకలి తాలూకా బోర్డు మెంబరుగా నియమింపబడిరి.

ఆర్ నుల్లిరెడ్డిగారు కడప తాలూకాబోర్డు మెంబరు గా నియమింపబడిరి.

రామారావుగారు కాపురములకు చెంచునాయకుగారు చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డు మెంబరుగా నియమింపబడిరి. నులంజి స్ట్రోక వెంపర్ల వెంకటేశమయ్యగారు నెల్లూరికి మార్పుపడిరి. కుంజిబెల్లగారి తంజావూరు నుండరఖాండిరావుగారు అనంతపురమునకు మార్పుపడిరి.

మెకానికల్ ఇంజనీయరు కావలెను

కళాశాలయందు మెకానికల్ ఇంజనీయరుగింకు కేర్పటుకును, సర్దుపాకనులను జూరుటకును ఒక మెకానికల్ ఇంజనీయరు కావలెను. తమ యొక్క యోగ్యతలను, తెలియపర్చుచు ప్రెసి డెంటుగారి దరఖాస్తులు సమర్పితము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాశాల, మచిలీపట్నం.

బళ్లారి సరనవిసోదిని సభవారు

1915 వ సం॥ కేసంబరు నెల 24 తేదీ ను కవారము, రాత్రి 9-కి ఘంటలకు

సారంగధర

అను నాటకమును

విక్టోరియా కల్లికునాలుగూ ప్రదర్శించెదరు. టికెట్ల ధరలు మారుమారు ప్రకారమే. బళ్లారి కృష్ణమాచార్యుల సభ ప్రెసిడెంటుగు ను॥ రా॥శ్రీ, ధ. గోపాలాచార్యులును ను॥ ధ. వెంకటకృష్ణమాచార్యులును పాత్రలను ధరింతురు

బి. మాధవరావు,

జనరల్ మేనేజర్.

రావుబహదర్ సి-హెచ్. గౌడు, ప్రెసిడెంటు.

వృత్తాంతములు

భారత కైవ మహా మండలి:— ఈ మండలివారి వార్షిక వర్గ బొంబాయి నగరమున ఈ నెల 29, 30 తేదీలను జరుగును.

మరణము:— యన్. జి. యన్. ఇనుపదారి ఆస్పత్రింటు అడిటరు సి. హెచ్. వాలరుగారు నిన్నటిదినమున పికిందిరా గాడు నగరమున చనిపోయిరి.

సింలాలో నీనోష్టనీధి:— గత ఒకటిరెండు వారము లలో సింలాలో శీతమధికముగ నుండెను. కాం ప్రస్తుతము శీత వాతలోని ఎండచక్కగ కాయుచున్నది.

సింలాకేసు:— ఇబహిం అనువానియొద్ద నల్లమందు అధికముగ నుండెనని కేసుచేయబడెను. మేజిస్ట్రేటు జి. బాప్టస్ గారు ముద్దయికి మూడుమానములు కఠింపుగా కారాగార వాసుకీకును విధించిరి

దెబ్బతిరిగినవారికి సహాయము:— క్రిష్ణమగు సుంద ర్మును, దెబ్బతిరిగిన నైనికలకు సాహాయ్యము చేయుటకు గాను, చందా కనూలుచేయబడినది. ఈసందర్భమున 40 శేలు వచ్చి:— ప్రజలేమి, విశాపితునందర్లకులేమి సహాయముచేసిరి.

జ్ఞానదాయని పుస్తక భాండాగారము:— శృంగారపుర ములోని జ్ఞానదాయనిపుస్తక భాండాగార ప్రథమ వార్షికోత్సవము జనవరి 1 వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 8 గంటలకు బాలాంధ్రపు వెంకట సుబ్బారావు శంకులుగారి యాధి పత్యము క్రింద జరుగును.

జర్మను రెడ్ క్రాసు యుద్ధకైదీలు:— జొరెన్దురు చెర నాలలోనుండిన జర్మను రెడ్ క్రాసు యుద్ధకైదీలను స్వదేశ ముల కంపుటకేర్పాటులు చేయబడినవి. కాని వాకు సత్కృతిం చిరికారు. బలవంతమునై పీరిటించియుండుదేరిన టెలిగ్రాఫ్ కుత్రికాలండను విలేఖరి తెలియపరచెను.

మంచాంగ ప్రతుల పోలీసు వారు కలి మొనర్చుకొనుట - లాహోరు నా ప్రత్యు అగు పండితదేవి దయాల్ టెట్టిగారిజే (ప్రయింపబడిన ముడిపి అంశంత్రి ఆం పంచాంగము (1916) యొక్క ప్రతులు దొరకినవని విన్నవించి లాహోరు పోలీసు వారు పూర్వీకము చేసిరి. 60 వేల ప్రతులు అమ్మివేయ బడెను. వీరినా చాలభాగము ఇదివరకే అమ్మకమయ్యెను.

కర్ణాటకమున ప్రాంతము:— "తెంగాలు అయిదు అండు స్త్రీలుకలకం నెనీ" జంతులు మేకేజరుగారి గూర్వాముల సహన పించి వియోజకమునందలి గుళులకర్ణాటకావల సంఘ మునాని సభ్యులందరకు బరకాతయొద్దనున్న కిల్లి ఇనుము యంత్రకాలము ఈనెల 2) వ తేదీన వెళ్ళిరి. అనేక బొగ్గు, నెలకార్మగివాహములు వెళ్ళిరి. బొంబాయి రాజ్ కింజి మధ్య పరగాణము బాల్కొబొగ్గు గనుల మున్నగున్ని ప్రదేశముల నుండియు ప్రతిఘట వెళ్ళిరి.

ఆర్య ధర్మ పరివరము ఆర్య మహిళా పరివరము. — ఎరిమిదన ఆర్య ధర్మ పరివరమును వాలక ఆర్య మహిళా పరివరమును నూతు జిల్లాలో కరతీనాటి రైల్వేమీద నున్న గంగాధర రైలుస్టేషను సమీపము నందలి వాలభాగము నందు ఈ నెల 30-31 వ తేదీలను జనవరి 1 వ తేదీనగూడ జనుకు ఆ సభలోచాలమంది కుత్రాధిపతుల పండితులు సాంఘిక సుత విద్యా విమయములను నూతు జిల్లాలోనినను. బొంబాయి రాజధానిలో ఆర్య సమాజము లభ్యుకీకి ప్రతిఘి సభకును బొంబాయి ఆస్ట్రేలి థి థి వారియూగణమునీ సమావేశ ము జరుగును

తెంగాలూ సిటి ఇంజనీయరు:— చీపు ఇన్ స్పెక్టరు ఎవరాడ్డుగారు ఇంజనీయరుల గారివై నొక సివిలు వారంటు ను అయిచేయుమిత్తము చేటానూనో గూడ ఇంజనీయ రుగారి ఇంటికి వెళ్ళిరి. ముద్దులు ఇన్ స్పెక్టరుగారివై తనవద్దనుం డెడి పిస్తోళ్ల నొక దాని గార్చెను. అందుచే ముద్దులవై తెం గునూరు సిటి పోలీసువారు హత్యచేత నుద్దమిండుటకొ రతనవారి ఉద్యోగిని కొట్టుట, పోలీసు వారి అధీనమునండి తిప్పించుకొను పారిపోవుట అను నేరములతో కేసును న్యాయ మూర్తి ఎ. ఆర్. కాన్సుగారివద్ద బాఖుజచేసిరి. కృస్తుతము ముద్దులు సివిలు జైలులలో నున్నాడు. 24 వ తేదీని విడుదల చేయబడును. ఆతేదీని మరిల సరిపి అరెస్టుచేయవలసిందని న్యాయమూర్తి ఆజ్ఞాపించెను.

విజయవాడ కమిటీ.

గ్రామపిల్లల

గ్రంథములు, యాద్యములు

తెలుగు సమీక్షలు, వృత్తాంతములు

వృత్తాంతములు

ప్రధానవ్యాసము

దేశీయ మహాసభాకృత్యము

లిట్టె, ఫోటో వార్తలు

విరోధ మహాసభాగ్రామము

విశేషార్థపాఠము

2

8

4

5

6

7

8-9

ఇంగ్లీషు తంత్రములు

10-11-12, 13-14,

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1913 వ సం. డిసెంబరు నెల 23 వ తేది

గురువారము

దేశీయ మహాసభాకృత్యము

కడదిన సంవత్సరము పూర్తిగాని సమస్త కృత్యములను పూర్తియగు నూచనము కాన వచ్చుటకు సంతోషించు చున్నాము అని బీసెంటు గారును తదితరులును గతసంవత్సర మొత్తము వడినను ఇదివరకు దేశీయ మహాసభలో కలిగిన విభేదములు కుదురుచున్నా కాలేదు. ఒక్క ప్రత్యేక కోపసంఘము మాత్రము నియమింప బడెను. ఆ యావసంఘమువారును సంవత్సరము పాడుగు నను నేమియు చేయక సమావేశము ఎల్లుండికి వెళ్లుకొని యున్నారు. ఇంతదూరమునకు నుక సంఘపు సమావేశము ప్రోత్సహించబడుటను జేసి విభేదములు తీరిపోవు. కాల మొత్త దూరమున న్నదోయను నిరాశకలిగి యుండినది. కాని ఇటీవల ప్రచారంబయిన యోగవిధులు మాత్రాం దోగినను దేశీయ మహాసభయొక్క పటుత్వపాపన మీదికి ప్రజలదృష్టిని ఆకర్షించినది! ఒక్కవైపున అని బీసెంటుమ్మ గారు హామీయూలు ఆదర్శ పతాకమును విప్పి లీగు నేర్పరు ప సమర్థులయు మరియొక వైపున మహాస్మ దీయసంఘమువారు వివాదములు వడి విభేదము లంది ఎక్కువకీరి తీరని విభాగము కలుగునమో యను సంతటి వరకును వచ్చి తిట్టకుదకు విక్రమయై రెట్టంపు ఉత్సాహముతో కార్యనిర్వహణ మునకు కడంగి యండుటయు నున హైందవ ప్రజ కిందకును నవీనవిశాసమును కలిగించి ఏవిధము గా వైనను దేశీయ మహాసభయొక్క యొక్కంత్య తను నిజమొనర్చు నలయునను దీక్షను కలిగించి న్లు సూచనలు చూపట్టి యున్నవి. అలహాబాదు నందలి లీడరుపత్రిక వ్రాసిన యభిప్రాయమును మరియొకచోట ప్రకటించినారము. తమకు ఈదేశీ య మహాసభా రాజీనామా విషయమున వేసరిక పుట్టినదట! ఇరుకొకముల వారును అతిశయోక్తులతో కాలహరణ మొనర్చినారట! దేశీయ మహాసభా ప్రతిపాదనకు బునాది యనందగు బ్రిటిషు నామ్రాజ్య సహవాస నిబంధనమును ఆదర్శమును అంగీకరించిన పిదప సక్రమాందోశ నకు నిష్పక్షపాదమైన ఏ పాపమునను మహాసభ కు ప్రాతినిధ్యమున కిష్టమేదుట. అతను నిర్వచితు డగుటకు ఏ సభ ఏ సంఘము కారణమైనను సంత

యాలించింప వలసిన విషయముగానట! ఇదివరకు మితవాద పక్షమువారు తిలకుగొనిన వారి పక్ష మును గురించి అనవసరమును భీతిని చూపినారట! ఆ పక్షమువారు మితవాదుల నియమములను నొప్పుకొనియు కూడ ఏ రేవిషయముల కొరకు భయమందు చున్నారో ఆ విషయములలో నెప్పుడో వలె ప్రవర్తించిన నేమిచేయవచ్చునని లీడరుపత్రిక యుగయు అందుచేత లేనిపోనితగాదాల నిడక ఏవిధముగా నిరుపక్షములకు ననుకూలము కలు గునో ఆవిధముగా నిర్వచనపద్ధతులను నిర్ణయింపవ లసి నదని యభిప్రాయ పడుచున్నది. ఇప్పుడు కల విభేదము బహుస్వల్పము. దేశీయ మహాసభోప సంఘమువారి యామోదము నందిన సంఘములవారు సభలవారే పత్రికానిధులను పంప వచ్చునని మితవాదుల వాదము. ఏసంఘము దేశీయ మహాసభయొక్క ప్రథమోద్దేశ మగు బ్రిటిషు సహవాసము నొప్పుకొనునో ఆసంఘము ప్రతినిధులను పంపవచ్చునని నిర్ణయింపవలసిందని జాతీయవాదుల వాదము. లీడరు పత్రిక వ్రాసిన దానిని బట్టి జాతీయ వాదులవాదమునకే ఆపత్రిక ప్రోద్బల మిచ్చుచున్న దని యర్థము కాకపోదు. ఈయర్థమును స్ఫురింపజేయు సంభవములు రెండు జరిగియున్నవి. ఒక్కటి సతారాలో బాప్టిస్టుగారి యాజమాన్యమున జరిగిన మితవాద జాతీయ వాదుల యేక సమావేశము. రెండవది కడదినమాసము మధ్యపరాగణాలు బీగానులలోని ఇరుకొకముల ప్రముఖులు జరిపిన కురియొక సమావేశము. ఈరెండవదాని వృత్తాంతమును మరియొక చోట ప్రకటించినారము. మధ్య పరాగణాలు బీరారు లలో ఇరుకొకముల వారును సమావసరవంతులు గా నున్నందున 1907 వ సంవత్సరమునకు ముందు జరుగుచుండి నాడు మొదలు ఆగిపోయినసంవత్సరక రాష్ట్రీయ సమావేశమును తనుది యని ధైర్యము చేసి ఏకక్షమువారును పశుపతేక యుండినట్లును అదికారణముగనే పరస్పరమైత్రి యావశ్యకమయి ఈసంవత్సరము ధైర్యముచేసి యిరుకొకములవారు ఏకమై పరస్పర విశ్వాసముతో ముందుపడి నడిపి విజయ మందినట్లును నివృత్తాంతమువలన స్పష్ట మగుచున్నది. ప్రతినిధులు సూరతునకు ముందు నలనే బహిరంగ సభలలోను సంఘముల వారి చేతను నిర్వచించు కొనబడిరి. వేముకి వైచి వారి సంఖ్య వరలియుండినది. ఏవిధమున మరస్తానమును కలుగలేదు. దూషణలు విసరాలేదు. కర్రలు మున్నగునవి యేవియు ఎరులేదు. అంతయు శాంతముగా నేహభావమున ముచ్చు ఇరుపక్ష ములవారికి విభేదములు కలుగని రీతినే జరిగి పోయినది. ఇట్టి విశిష్టతలలో ఆ సమావేశమును విజయవంత మొనర్చినవారు దేశీయ మహాసభా నిర్వాహకులు కూడ నిదేహార్థమున ప్రవర్తించి హైందవైక్యమునకు తోడు కావలసినదని కోరిక లో వింతయేమియును కానరా లేదు. మితవాదుల కును జాతీయవాదులకును నేమి కల సాబంధము లను జూచితీమేని ఏవిధమున కొందరయు కలుగ దనుటకు నెవ్వరును సందేహింప బనిలేదు. బాగాలేమున వారికి విభేదము లేదు. మధ్యపరాగణాలు బీరారులలో భేదము లేదనుట వ్యక్తమయి నది. పంజాబులో లజకత్ రాయగారి కేమి చెప్పిన నది

ఇరుపక్షముల వారును నినటకు స సిద్ధులు. సంయుక్త పరాగణాలలో మదనమోహన మూల వీయగారు హిందూ విశ్వవిద్యాలయ ప్రయత్న మున సందరకు ననుమోదనీయులై వారు. మద్రాసులో నెక్క మాసముకాలిక ఇండి గాను పేట్రి యటుమానసమున దక్క పొడియెచ్చుటను విశేష విభేదము కానరాదు. బొంబయిలో సందమా అచ్చుటను సతారా సమావేశమునకు సందరో మితవాదులు సహాయముచేసి సాధ్యమై చూపి నారు. ఆవైపున స్వస్థసంఖ్యాకులకును సీకైపున స్వల్పసంఖ్యాకులకును నొక విధ మున పట్టింపు ఉండుచు వచ్చినది. అదియు నిప్పుకు నశించిన దని చెప్పవచ్చును. నోకతే మహతాలను భారతభూమి కోలుపోవుటనుజేసి యందర మొక్కటి యైనను గాని అనష్టమును సరివెల్లు కొనజాలము అను ఆశ యము బొంబయిలో పుట్టియుండి తీరవలె నని మా యభిప్రాయము. ఈరీతిగా నన్నివిధములను విషయ ములు మితవాద జాతీయవాదుల సమ్మేళనమునకు నుముఖములై యున్నవి. ఈ సుముఖతరగముననే ఎల్లుండి ఈ సమస్యను నిర్ణయింప నేర్పిన యుప సంఘము చేరుట సంభవించినది. ఉపసంఘము వారు సంగతులను చక్కగా విచారించి మన చరిత్రమున వ్యక్తికారవ లాభములు త్యజించి దేశ గౌరవ లాభమును తలపెట్టవలసిన సమయము వచ్చినదనుటను గ్రహించి గౌరవంతులను కొండంత లొనర్చక ఆ సీతుహిమాచలమును గల ప్రజలలో నిప్పటికిని విభేదమున్నను ఏపదుగురు అయిదు గురలోనో కలకు గాని సతరులలో లేదనుటను గురుతించి ప్రవర్తించు గాక యని సమ్మొ చున్నాము. ఉపసంఘ మేమి చేసినను నేమిచేయ కున్నను మనప్రతినిధు లయినను ఈవిషయమును మహాసభలోనికి ప్రవేశపెట్టి తీర్మానింపింతురు గాక యని విశ్వసించుచున్నాము

అసభికారనిరంకుశత్వము.

దేశీయ మహాసభలో విభేదములు రద్దుపరచ వలసినదని దేశీయతయు నుద్ఘోషించు చుండ సూరతునకు నిటీవలి దేశీయ మహాసభలకు వెల్లిన వారికే ప్రాతినిధ్యము లేకుండజేయుటకు బొంబయి రాష్ట్రోపసంఘమువారు ప్రయత్నించు చుండుట శోచనీయము. అట్టి ప్రయత్నము చేయుటలోను దేశీయమహాసభా నిబంధనలనైన లక్ష్యపెట్టుకుండు టను జూచువారలకు ఆ యావసంఘ మొక నిరంకు శాధికారమును వహించినదియో యర్థము కాక మానదు. సతారాలో జిల్లా ఉపసంఘ మున్నది. వారు కడదినసంవత్సరము దేశీయమహాసభా నిబంధనలతో 20-వ దానిలోయందలి యొదవవిభాగము ననుసరించి బహిరంగ సభ జేసి అందలో ప్రతి నిధులను నిర్వచించి పంపిరి. ఆ ప్రతినిధులు దేశీయ మహాసభకుపోయి యుండిరి. ఈసంవత్సరము అట్టి పని జరుగకూడ దని రాష్ట్రీయ సంఘమువారు హెచ్చరిక పంపినారు. ప్రతినిధులు గాదగినవారు జిల్లా ఉపసంఘపు సభ్యులుగానే యుండవలెనట! కడదిన సంవత్సరము సభ్యులుకాని వారును ప్రతి నిధులుగానుండిరట! ఈసంవత్సరమట్టిది సంభవంప రాదట! సతారా ఉపసంఘమువారు నిబంధనలు తెలియనివారు కారు. 20 వ నిబంధన యొదవవిభా గము చూడవలసినదని ప్రత్యుత్తరము పంపి

ప్రావృత యుద్ధము.

అంధు దేశంబు 21:—అంధు వత్తరమును గడుల యొద్ద నిన్న సాయంత్రము బాంబులు పేలుబడినవి. ఆర్మీ టెర్రీటరీ ఎంట్రీ కుదులు తీవ్రముగ పోరిరి. అంధు వత్తరము నను ఇర్రేజు సుమీపమును గూడ పోరుబడినది. శేషుగూడ కొన్ని స్థలములలో క్రమము తీవ్రముగ పోరులను కాల్చిరి. మేముగూడ ఫిరంగులను కాల్చితిమి. ఆర్మీ టెర్రీటరీ యొద్ద శేర్మడి అభివృద్ధిల వాక్రమించవలెనని క్రమము చాల పట్టుదలతో పోరిగాని తలచుచున్నది. క్రమము నిర్లక్ష్యముగ గుడ్డ కగ్గమి విస్తారముగ చాతులెరి. అది ప్రావృత అంగ్ల సేనాభివృద్ధినుండి వార్తలవై నది వార్తాసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

జర్మనుల క్రొత్తయెత్తు.

అంగ్లేయులు నిర్లక్ష్యము చేయుట. జర్మనులు తిరిగి నిర్లక్ష్యము చేయుట చేయుటకు బ్రావృతమైన ప్రయత్నములను చేయుచున్నారని తటస్థత మాటలతో చెప్పుచున్న సంకతులను అంగ్లేయులకు తెలియజేయుటకు, అంగ్లేయులనుండి తెలియజేయుటకు తెలుపుచున్నాము. ఇటీవల జర్మనుల వార్తల ప్రకటనలను చూచుచున్నాము. వారి గుట్టులను మాకు తెలియనని ఒక యాద్యోగి చెప్పెను.

“ఒకసారి ఒక నేనాని చిన్న నేనను ఒక పర్వతమునకు చుట్టును వెళ్ళుచున్నాను. తిరుగుచే ఆనక యెడతూ గొప్పదని క్రమము ప్రయత్ని క్రమము పోషించు” అను ఒక వార్తాక్రమం కథ మీను జ్ఞాపకముండియున్నది. ప్రస్తుతము జర్మనులు చేయుచున్న పని వారిని బోలెడు యెందును.

వరాను వారి యుద్ధమునాము.

స్వామి దేశంబు 22:—వరాను యుద్ధమునామునకు, 583,000,000 పాము వచ్చియున్న చెప్పుచున్నాను.

యమ్య

యమ్యులను విధానమును మార్చుట. అంధు దేశంబు 21:—బ్రెయియా వైకి నేనలక్షిపంపు ప్రయత్నమును రివ్యవహరించుచున్నది. బ్రెయియా వైకి క్రమము తలపడుటకు రివ్యవహరించుచున్నది. నేనలక్షిపంపుచున్నది. బ్రెయియా వైకి ఆర్మీ ప్రతికారానికి.

అమెరికా.

అమెరికా క్రమము ప్రతినిధి. అంధు దేశంబు 21:—వాషింగ్టన్. యూరోపు ఖండమునందు వివిధదేశములలోనున్న జర్మనులను బాంబులను వివిధవిధములనుగానూ అమెరికావత్తరమువారి యభిప్రాయమును తెలుపుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. నేనలక్షిపంపుచున్నది. వారిని బాంబులను వివిధవిధములనుగానూ అమెరికావత్తరమువారి యభిప్రాయమును తెలుపుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. వారిని బాంబులను వివిధవిధములనుగానూ అమెరికావత్తరమువారి యభిప్రాయమును తెలుపుటకు ప్రయత్నించుచున్నది.

అమెరికాలో విచారణ

అంధు దేశంబు 22:—న్యూయార్క్. అమెరికా ప్రధానాధ్యక్షునియొక్క జరిగినవిచారణలో కలతలను తొందరము కలిగించుట ప్రతికారము నవగాధనుగుటయే గాక అమెరికావత్తరమును ముద్దమునకునుగూడ కారణమగునని వాతలంబని వాతీయకాల్చి సంఘాధ్యక్షుడగు గాంధర్వ గారు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

ఆస్ట్రీయా వారి కమెరికావారు కుంపిర చేసినట్లు.

అంధు దేశంబు 22:—వాషింగ్టన్. ఆస్ట్రీయా వారి కమెరికావారు కుంపిరచేసినట్లు చాలసంఖ్యలలోనున్నది. వాకరిగిపిచ్చుల శ్రేయోదీక్షలు వాకరిగిపిచ్చుల దిగకమును చే జలంకర్మము వాకరిగిపిచ్చుల కొట్టెనని ఆస్ట్రీయావారి వాదనలను ప్రకటించిన ప్రకటనను అమెరికావారు ప్రకటించిన ముఖ్యధారము ఆస్ట్రీయావారు చేయుచున్నట్లు రెండుదేశములవారికిని మైత్రీనిలయుండుటయును లేకుండుటయును లేవలదని అమెరికావారు వాసిరి.

మిత్రముల వారు సంధిపరతులు

అంధు దేశంబు 21:—వెళ్ళు దిండులనుండి సంధి వార్తలు జర్మనులనుండి అమెరికాకు వచ్చుచున్నవి. మిత్రముల వారి మరల ప్రధానభావము నేటికప్పుడు మిగిలి. జర్మ

నులు సమస్త పరిణామములను తూర్పుగా వాతవత్తరమును బాంబులను జర్మనులను పుడతేజమును వారు పిలుచుకొనుట యొ మిత్రములవారు తలచుచున్నారని జరుగుచున్నది. జర్మనులను సమస్తమును సంకరించుట కనిమిత్రమునని మిత్రములవారు స్పష్టముగ వివరించిరి. జర్మనులు ప్రత్యేకముగ సంధిచేయించుచున్నారని వివరించిరి. వారికి నేమియును చేయగలిగినది లేదు. సమస్తమును చూచి స్వార్థంత్రయమును పొందుటకును నిర్లక్ష్యముల వారిని స్పృహపరచుచున్న వాకరిగిపిచ్చులను సమస్తమును సమస్తము వారికి కలుగుట వాధాను లేదు. ఈద్రు సమస్తము సాంకేతికమునను పొందుతేజమునను అంగ్ల భవ్యమునకు సమస్తము కలిగించుటకు జర్మనులు ప్రయత్నించుట ప్రయోజన వివహితము. అమెరికావారు యుక్తకాలము రాకుండు సంధిప్రయత్నములను చేయుట. ఆస్ట్రీయా జర్మనుల చేతములను వాసంబహిష్కరించుట వాకరిగిపిచ్చుల మేల్కొనబడియున్నది. ఈసంఘమువారి ప్రయత్నము హెచ్చుచున్నది. అది ముఖ్యముగా విశేషమై మైత్రి ప్రతికర వార్తలను.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయా వారి నిర్లక్ష్యము. అంధు దేశంబు 22:—మెన్సెరెన్. అజహుని నేనలను వేకరిత పిలుచుటకును ఆస్ట్రీయాను ముద్దమైన వార్తలను తెలుపుచున్నది. అంధు దేశంబు మరల మరల ప్రావృతమును కలిగించుచున్నది. విజయము సంపూర్ణముగా కలుగుచున్నది. ఆస్ట్రీయావారు వివరించునని ప్రధాన మంత్రి వార్తలను గానూ నడిచిరి.

బ్రెయియా

మొనాస్ట్రీ వారిని బ్రెయియావారు తిండితే మారుట. అంధు దేశంబు 22:—మెన్సెరెన్. అజహుని విశేషము దిట్లు వార్తలనున్నాడు:—ఎరకో జర్మనుల వార్తలను వాతవత్తరమునకుండి నన్ను బ్రెయియా మైత్రిమును తిరిగి మొనాస్ట్రీ వారినున్నాను. అమెరికా వైత్తి వార్తలను సంఘమువారివద్దకును పంపిరి బ్రెయియా వారు పట్టుకొని, అమెరికా వత్తరమునుండి వార్తలను “వారిపర మాకు తెలియును. వారు మెన్సెరెన్ వారిని కండ్లకర్ర చేయుటకు పరిశ్రమించి ఒక బ్రెయియా యాద్యోగి చెప్పెను. ఈ యాద్యోగి చేయుటకు తమకు తిండి చాలకపోవుటయే కారణమని బ్రెయియాను చెప్పెను. సి. ఎం. గెట్టెనార్.

జర్మని

జర్మనివారి ఆర్థిక స్థితి. అంధు దేశంబు 21:—తేజము ప్రయత్నముండి చాల దుష్టము లాగి, తనవిధమునండి తిప్పించుకొని బయటకును తింకను జర్మని యాద్యోగియిచ్చుచున్నది. ఈ విషయమును జర్మనురాజ్యాంగసభలను మోక్షిగాను వివరించుచున్నాను. క్రొత్తమును కట్టలను ముట్టులు మెల్ల మెల్లగ తయారుచేయుచున్నాది. యుద్ధములను పోలెడుఖర్చు అయినది. క్రమమునుండి యెంతసాము తుమ్మకొనినది వీరిని ధరించుటకు కష్టము చేసికొనవలెను.

ఆహారవార్తలు కరవు.

జర్మని వార్తల ప్రయత్నములను తక్కువచేయుచున్నది. వీరి కలర ప్రజలు చాల నిబ్బంది పడుచున్నాను. వెళ్ళు బ్రాత్రిక లేదు. అందులను సాక్షులలో నీరసంత్రయము క్రేస్తుమును కత్తు తయారుచేయవలెను. కాఫీగాని టీగాని ఫలాహార గృహములలో పాముకలుపుటకు వీలులేదు.

సారావెరను హక్కుగారి అస్వస్థత

అంధు దేశంబు 22:—సారావెరను హక్కుగారికి ప్రాణములకి వచ్చినది తెలియుచున్నది.

జర్మనుల భయము

అంధు దేశంబు 23:—కాలాతీత మగుచున్న కొలది ఆంగ్ల దేశమువారికి బలము హెచ్చుచున్నది. జర్మనులు గ్రహించియున్నాను. ఆంగ్ల దేశమువారి దీక్షయే వారికి మహా భయమును కలిగించుచున్నది. వాకరిగిపిచ్చుగా తేర్చుచిన జలంకర్మముల ముద్దము జర్మని దేశము నెల్ల దేశములవారును సహించుకొనుకొని తెచ్చించుచున్న ఆము చాల స్వల్పము చున్నానని జర్మనులనుండి వచ్చిన స్వీయము చేతమును చెప్పెనని స్కాల్లాప్రతిక ప్రాసనవి.

బర్మి

సల్యా ఆంజక్ ప్రదేశములనుండి సైనికులను రప్పించుట.

అంధు దేశంబు 20:—సల్యా ఆంజక్ ప్రదేశముల నుండి సైనికులను పంపిరి తిప్పించుటకు వాకరిగిపిచ్చుల యొక్క హామికత్వము, నేనానాముల నెపుడుమును నెల్ల దిండులనున్నది. ఒకలక్షమున సైనికులను పంపిరి జయప్రకారము తిప్పించుకొనుటకు ముఖ్యపాత్రమును వదిలారు. ఈకార్యము యుద్ధ మందాతటికినా చాల ముక్కుప్రయత్నమైనది చెప్పవచ్చును. జలాలనుకునలె మిత్రములది గట్టి కంగమున నుండి విశ్వముచేసి.

బర్మి

వియత్నాలో కాగితిములధర. అంధు దేశంబు 21:—కాగితిములధర వృద్ధిచుచు నలన, వియత్నా రిచను సాక్షులకు సైనికవత్తుల వారి తాలకు ప్రకటించుట మానుకొనినది.

గ్రీసు

గ్రీసు బల్లను సేవలకు యుద్ధము. అంధు దేశంబు 20:—వర్తము. ఆర్మీయా గావ్త్రి ముగ గ్రీసుబల్లను సేవలకు పోరాటము కలిగినది. ఇరువీరుల సైనికులను గానూము కలిగినది గారి పక్కము కలిగినది. ఇరువీరుల సైనికులను కలిగినది విచారణ జరుగుచున్నది. కొట్టిపోయిన గ్రీసువారి బల్లల లాకన్యముగ తలపడుటచే పోరుబడినది చరియుకవార్త వివరించినది.

గ్రీసు బల్లెయూ వ్యవహారములు.

వైములు కొట్టుకొనుట. బ్రింగ్స్ దేశంబు 20:—గ్రీసు ఆర్మీయా సహాయముగా కొట్టా వార్తలనుగ్రీసు, బల్లెయూ వైములకు పోరాటము జరిగి, దుర్మనులములనుగ్రీసు కొందరు చరి పోయిరి కొందరు వెళ్ళుట కలిగినది. గ్రీసువారు క్రొత్త సైనికులను పంపించిరారు.

బల్లెయూ గ్రీసుమెనిషోనియాలోనికి వచ్చుట.

అంధు దేశంబు 21:—వర్తము. జర్మనులతోగూడ బల్లెయూ గ్రీసువారి మెనిషోనియాలో ప్రదేశించుటకున్నా గాజనీజ్ఞాను చచ్చించుచున్నాను.

ఆఫ్రికా

జేకడ్రోవారు. అంధు దేశంబు 21:—వోహాపుబుల్ల జేకడ్రోవా మారోపింపబడినవారు 45 రుకతుల చెరసాలలొన్నారు. వారినిదేశమున నేరమును పిమ్మట విచారించవలెను.

మ్యా వెలు విచ్చుకు వారిని వదలుట.

అంధు దేశంబు 22:—మ్యా వెలు మరకొందరి వదలివేయుటకును హామి ప్రజలకు ఆంగ్ల దేశములవై మండి యభిప్రాయము కలిగింది. ఆంగ్ల దేశము యుద్ధాధికారులు జర్మనుల విధానములను వారు వార్తించిరి.

హాలెము

తెలిగ్రాఫు ప్రతికా సమాధిచును. అంధు దేశంబు 22:—ఆసిస్టెంట్ సెంట్రల్ ఫు ప్రతికా సమాధిచును స్కాల్డను గారి వదలి.

నార్వే

నార్వే వాతను జర్మనులు పట్టుకొనుట. అంధు దేశంబు 21:—గ్రీస్ యొక్క గ్రీసులను అనువాద్యతేజ నాకు జర్మను జలంకర్మము పట్టుకొని స్వీయముండి తిప్పించిపోయెనని.

పారిస్ కము

మొసపామెమి గూ యుద్ధము. అంధు దేశంబు 20:—ఈనెల 1 క తేదీ 2 గ: యుద్ధమునందు ఈనెల 12-18 తేదీల వార్తలనుగ్రీసుకు తెలు అమెరికాయొద్ద జరిగి యుద్ధమునాను టిప్పి నేనెల 25 వందలకుంది మాతులెరి. ఈనెల 16-17 తేదీల వార్తల యందు ఆంగ్ల హొందర సైనికులు టిప్పి వారి కందముల మెది 30 మంది వధించి 11 మంది కైదలచేసిరి. 18:11 తేదీలలో తొందరలేము మునులేవు. ఆ జనరలు మొన్నెండు వారు తెలిపిన వార్తాసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

THE GREAT WAR.

The Premier's Speech of the War Situation.

DOMINION PREMIERS AND CABINET POSTS.

Australia as Determined as Ever to Fight.

HEAVY BOMBARDMENTS IN THE WEST.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

The Parliament Bill Passed.

LONDON, December 22.

The Parliament Bill has been read a third time without a Division.

The Foreign Securities Bill Passed.

LONDON, December 22.

The House of Commons passed the third reading of the Bill enabling foreign securities especially American to be placed at the disposal of the Treasury. (see December 13.)

Foreign Securities Bill.

LONDON, December 22.

An invitation to sell and lend the Government American securities is gazetted. The wording appears to indicate that the amount at present required is already largely assured by the tenders of insurance and Trust Companies.

Operations in Mesopotamia.

The General's Despatch.

LONDON, December 22.

The Press Bureau says that General Townshend estimates that the Turks lost two thousand five hundred men in rearguard action on December 1st and in their abortive attack on Kut-El-Amara during the night of 12th and 13th December. Mixed parties of British and Indian troops during the night of 17 and 18 December surprised the Turks in their advanced trenches killing thirty and taking eleven prisoners. The eighteenth and nineteenth passed quietly.

Fighting North of Loos.

Stubborn Contests.

LONDON, December 22.

The Press Bureau publishes a despatch from the Headquarters stating that there were bombing engagements yesterday evening about the quarries north of Loos. There was considerable enemy fire made opposite Armentières where some mine craters were being disputed. There was also considerable hostile shelling north of Loos and about Ypres. We retaliated. Enemy artillery to-day was active in some places. Our guns retaliated effectively. The enemy twice attempted with determination to occupy the craters opposite Armentières. Both attacks were repulsed after stubborn bombing contests. The enemy exposed himself freely and lost heavily.

Army Estimates Voted.

LONDON, December 22.

The Commons after an all night sitting voted the Army Estimate without a division.

MR. ASQUITH'S SPEECH ON THE SITUATION.

An Estimate for a Million Additional Men Presented.

The Dardanelles Evacuation.

LONDON, December 22.

The House of Commons to-day presented an animated appearance when Mr. Asquith moved an estimate for a million additional men. He announced that at the end of sixteen months we had a fighting force of one and a quarter millions in various theatres. He emphasised that the total casualties in the Dardanelles during the withdrawal were three men wounded one of whom was naval (cheers) Mr. Asquith said that General W. R. Robertson had been recalled from France and made Chief of Imperial Staff in place of General Sir G. W. Murray who was about to receive an important command. Turning to the question of men Mr. Asquith pointed out that the wastage had been enormous consequently they should aim at getting every man of military age who was physically qualified and also to increase the aggregate fighting force consistent with national necessities. He regretted that he was unable to give the results of Lord Dsilly's scheme. The figures required the Cabinet's most careful attention. He reiterated his pledge to married men. He intimated that the British remained at Soud el Bahr where naval and military forces commanded the entrance to the Straits. We had reluctantly left Anzac where the Australians had won undying fame. Everything had been brought off except some stores and six guns which had been destroyed.

Mr. Asquith dwelt on the importance of the Allied War Conference in Paris. Most important conclusions had been reached with absolute unanimity and all Allies were determined to persist and win the war. He remarked that at present the campaign might superficially seem to be against us but everything was growing steadily on our side.

MUNITIONS AND WAR.

The Importance of Machine Guns.

Great Works Erected.

CALCUTTA, December 22.

The "Statesman's" cable gives the following further details of Mr. Lloyd George's speech which has created

a great impression as showing that the best industrial, commercial and technical talent available had been secured by the Ministry of Munitions and that a magnificent organisation had been established resulting in stupendous output.

Mr. Lloyd George said that the enemy's machine guns and artillery were responsible for 90 per cent of our casualties. The importance of lavish supply of machine guns was first insisted on by Mr. Asquith on his return from the front in June. Since that date the British output of these weapons had increased fivefold. Vast works had been erected in England for the manufacture of huge guns for the demolition of formidable German defences. The dimensions of the British siege artillery has been so greatly increased that the heaviest guns of that type employed by the British at the beginning of the war were now the lightest in use. Adequate equipment and most powerful artillery were however essential to victory.

Mr. Lloyd George added that the control over the production of metals instituted by the Ministry of Munitions had effected in a single year the saving of a sum equivalent to the incometax of six pence or seven pence in the pound.

Mr. Lloyd George's Appeal to Employers.

LAHORE, December 22.

LONDON, December 21.—Mr. Lloyd George, in the House of Commons, said:—"We had never yet approached the German or French production of munitions. Only eight per cent. of our lathe-making machines were working at night, owing to the lack of skilled labour." He appealed to the employers to release the skilled men by employing unskilled labour as extensively as possible. He explained that owing to limitation of profits the employers had no interest in thus seeking trouble with the trade unions, but when the trouble actually arose the Act recently passed would deal with it.—"C. and M. Gazette."

England's War Burden.

Mr. Runciman's Speech.

LONDON, December 22.

In the House of Commons, Mr. Runciman said that we could only pay for munitions produced abroad by safeguarding exports. Unless the latter were kept up, we should damage the cause of the Allies as much as if we failed to put another million men into the field. It was easy to under-estimate Great Britain's war burden. If we had not cleared the German cruisers off the seas, the Allies would not have lasted six months. Moreover, where would the Allies have been without British credit behind them and British industries maintained in a state of efficiency?

Inclusion of Dominions

In the Cabinet not Practicable.

LONDON, December 22.

In the House of Commons Mr. Asquith said that he did not think that the proposal to include the Dominion representatives in the Cabinet practicable. Mr. Bonar Law had already intimated that the Dominions would be consulted regarding the terms of peace and that the Imperial Government would warmly welcome any Premiers who were able to come and have free and frank discussions.

A German Steamer Sunk.

LONDON, December 22.

ATHENS.—A British submarine has sunk the German steamer 'Meros' and other craft in the Sea of Marmora.

Two Steamers Sunk.

LONDON, December 22.

The British Steamers "Huntley" and "Balford" have been sunk. The crew of the latter has been saved.

France.

Heavy Bombardment on British Front.

The Centres of the Fighting.

LONDON, December 22.

Opposite the southern portion of the centre line we bombarded several portions of the enemy's trenches. Hostile artillery heavily shelled Ypres and St. Jean. It was also active against our front line and support trenches. Also at Lonnheke, Zandvorde, Obelvelt, and Tenorieten.

The enemy bombing attack, which was repulsed, was made on our trenches near the quarries north-west of Hulluch. There was considerable activity by the enemy's aeroplanes which attempted to prevent our machines from making reconnaissances. These attempts were unsuccessful in addition to the two enemy aeroplanes brought down behind their lines during the forty-four combats. Others were driven down, apparently damaged.

Reuter's correspondent with the British Headquarters, describing the failure of the Germans on Sunday, north-east of Ypres, says: "It is clear that the Germans hoped to surprise us; at least colour is lent to this view by their failure to press the Infantry assault. The attack was made in the early morning, when the least resistance might be expected.

TELEGRAMS.

As soon as the gas was seen coming, our Artillery pumped sharpnel and high explosives into it, in order to scatter the columns which might be massed behind. The German rush, however, was spent before it reached the parapet. A defending Artillery duel followed. When the fog of the dust cleared, two capacious craters were revealed near the Ypres-Armentières railway, and, like swarms of insects, tiny green figures were seen wriggling thither. But they steadily melted before our fusillade of rifle and machine-gun fire, without getting closer. Finally, the British occupied the craters. The correspondent adds:—"Our bomb-throwers are increasingly active and daring, and this form of warfare is frankly distasteful to the enemy. The individual superiority of our men over the steadily deteriorating enemy is daily more marked."

Successful French Bombardment.

German Works Occupied.

LONDON, December 22.

PARIS.—A communique says: Bad weather hampered operations on a great part of the front. Nevertheless French artillery bombarded the German communication trenches on the northern portion of the front, dispersing supply convoys. The French successfully bombarded the enemy salient at Rupt and the height north of Pont-aux-Français. A fine attack, following artillery preparation, enabled the French to occupy a considerable portion of the German works at Hartmannswillerkopf.

Reports of Big German Offensive.

Indifference at British Front.

LONDON, December 22.

Reuter's correspondent with the Headquarters in France referring to the neutral reports of a big German offensive, says the one place where this ominous warning is regarded with perfect indifference is the British front. A Staff Officer to whom I mentioned the matter smiled and said it is true that there has been a lot of coming and going of the Germans lately, but we know exactly the real meaning of it all. You remember the historic General who marched a little army round and round a hill till the spectacle got on the adversary's nerves, causing a stampede. The nett result of what the Germans are now doing resembles this time-honoured trick.

The French Loan.

Estimated Subscriptions

LONDON, December 22.

PARIS.—The French loan returns are still incomplete, but the subscriptions are estimated at £560,000,000 sterling.

French Bulletin

LONDON, December 22.

PARIS.—The Communique says yesterday's attack enabled the French to extend positions on the slopes east of Hartmannswillerkopf. Twelve hundred Germans have now been taken prisoners.

Sarah Bernhardt Ill.

LONDON, December 22. Sarah Bernhardt is reported to be dangerously ill. (She is a great actress of France.)

Greece.

Bulgarians in Greek Macedonia.

LONDON, December 22.

ATHENS.—The entry of Bulgarians into Greek Macedonia with Germans is forming the subject of diplomatic pourparlers.

Despatch of Greek Reinforcements.

LONDON, December 22.

BRINDISI.—Greek and Bulgarian advance posts have been fighting on the Greco-Albanian frontier in the region of Koriza, both suffering in killed and wounded. Greek reinforcements have been sent to the scene.

Bulgaria.

The Bulgarians in Monastir.

Short of Food.

LAHORE, December 22.

LONDON, December 21.—"The Times" Salonika correspondent has positive information that the only Bulgarian troops commanded by German officers occupy Monastir. The Bulgarians seized the flour in possession of the American Red Cross Mission, tearing down the American flag, an officer who claimed to have been a Deputy Sheriff of Kansas exclaiming "I know that rag. It is only fit to frighten the Mexicans." The Bulgarians are said to urge in extenuation that they are so short of bread that their daily ration is only half a loaf.—"C. and M. Gazette."

Germany.

Kaiser Indisposed.

LONDON, December 22.

AMSTERDAM.—A Berlin official message says that the Kaiser has postponed his journey to the Western Front owing to slight inflammation of a cellular tissue which confines him to his room.

Great Explosion in Germany.

300 Women Workers Killed.

LONDON, December 22.

AMSTERDAM.—A great explosion has occurred at the Munster Munition Works in Westphalia causing huge damage to the town. The Railways are interrupted. A later message says that three hundred women out of six hundred employed in the munition factory were killed.

A Berlin Bulletin.

LONDON, December 22.

The Berlin communique admits an important French success in capturing the ridge at Hartmanns Wellerkopf and other positions. The fighting took place in driving snow.

TELEGRAMS.

Dependence on War Indemnities

LONDON, December 22.
That Germany still depends upon big war indemnities for partial extrication from its financial chaos was admitted by Dr. Helfferich in the Reichstag. The occasion was a speech in which he endeavoured to break the people into the idea of war taxation. He said: "War brings us a colossal burden of taxation, no matter how high the war indemnity on which, of course, we count."

Fat Shortage in Germany.

Fresh Confirmation of Trouble and Distress

LONDON, December 22.
Every day brings fresh confirmation of the trouble and distress caused throughout Germany through the lack of fats. The extreme scarcity of butter is the cause of Christmas cakes being forbidden in Saxony, and no milk is allowed with tea or coffee in restaurants.

Norway.

Norwegian Steamer Captured.

LONDON, December 22.
CHRISTIANIA.—The Norwegian steamer 'Greenland' has been captured by a German submarine and taken to Swinemünde.

Africa.

South African Rebels.

LONDON, December 22.
JOHANNESBURG.—Forty five prisoners convicted of high treason are still imprisoned. Their cases will be considered later.

Release of De Wet.

British Magnanimity Praised.

LONDON, December 22.
The release of De Wet and his followers has created a favourable impression in Holland where the British policy of magnanimity is contrasted with German methods.

Austria.

Casualty Lists.

LAHORE, December 22.
LONDON, December 21st.—The "Vienna Reichspost" announces that, owing to the high price of paper, it will cease to publish casualty lists.—"C. and M. Gazette."

Australia.

Withdrawal of Anzac Forces.

Australia's Determination

LONDON, December 22.
MELBOURNE.—The withdrawal of Anzac forces has not shaken the determination of Australians to see the war through. Mr. Hughes, the Premier, said that Australia will be in the war until victory is final, complete and overwhelming for the Allies. The evacuation serves as a spur to our resolute purpose.

Holland.

Editor of Amsterdam Telegraph Released.

LONDON, December 22.
Mr. Schroeder the Editor of the "Amsterdam Telegraph" has been released.

United States.

American Attitude on Pending Questions.

Fresh Instructions from America.

LONDON, December 22.
WASHINGTON.—It is announced that Colonel House friend of President Wilson will shortly proceed to Europe at Mr. Wilson's request to deliver to certain American Ambassadors information regarding the Government's attitude on various pending questions. It is denied that the journey is in any way a peace mission.

United States' Second Note to Austria.

LONDON, December 22.
WASHINGTON.—The second note of the United States to Austria is very brief. It declares that the admission of the Austrian Admiralty that the liner was torpedoed after she had stopped and while the passengers were still on board alone justifies America's demands. The note concludes that the continued good relations between the two countries depends on the action of Austria.

Fomenting Strikes in America.

Likely to Lead to War.

LONDON, December 22.
NEW YORK.—Mr. Campers, the President of the National Labour Union has testified before the Federal Grand Jury that what he has seen in the way of fomenting strikes is not only morally wrong but exceedingly likely to lead America into the war.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

Delhi.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, December 22.
The following telegram has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—
A French communique says that during the 19th inst. the French artillery supported a successful attack by the British against the Turkish trenches on the western extremity of Gallipoli. The British commander transferred

TELEGRAMS.

to another theatre of operations the troops which had landed at Suvla and were occupying the northern part of the Peninsula, a position the strategical value of which has been minimised by the new operations in the east. The embarkation was carried out under the best conditions without molestation by the Turks. General Blunt gives great credit for the skilfully conducted transfer of forces to the Generals and to the Navy.

From the Balkans no change is reported.
The withdrawal of the French divisions on Salonika has been completed.

The Russians report only minor encounters with small enemy detachments. They state that in the Baltic they sank the German cruiser "Bremen" and a big torpedo boat.

The British report considerable activity in Flanders. We bombarded several portions of trenches opposite to the southern and central portion of our line. The Germans heavily shelled Ypres and our front and support trenches north-east of Ypres. The enemy made a bomb attack near the quarries north-east of Houthuch, but were repulsed.

The enemy unsuccessfully attempted to prevent our aeroplane reconnaissances. There were 44 air combats. One British aeroplane is missing.

The French displayed great artillery activity at many points, and in Champagne dispersed the force north of Auber.

Simla's Christmas Gift to the Wounded.

Collections at Flag Day Show

SIMLA, December 22.
The sum realised on Flag Day as Simla's Christmas gift to the wounded amounted to the magnificent sum of Rs. 40,000. This was mainly due to the spontaneous generosity and willing support given by the European commercial community and the public in general. Colonel and Mrs. Burton, who organised the show, are to be congratulated on this great success.

Delhi's Milk Supply.

Arrangements to Ensure Unadulterated Milk.

DELHI, December 22.
An experiment is being tried by the Delhi Municipality to guarantee a supply of pure milk to the Delhi city. The Government of India sanctioned the acquisition some years ago, of a plot of land on the eastern side of the Jumna, opposite to the Delhi city. One of the objects of acquiring this plot of land was to provide for grazing near the city of cattle and induce cattle owners to keep their cattle in this area in preference to stabling them in congested quarters of the city. A large number of owners have now taken advantage of this ground and the Municipality have started an experiment to try to encourage the supply of pure milk to the city. The milk is collected under the supervision of a Collector at the grazing ground and sent in locked receptacles for sale in special markets. Those who wish to buy this milk can be sure of getting it at the Municipal market. The rates are naturally somewhat higher than the rates of milk obtained in the bazaar. If, however, the people show preference for this pure milk the Municipality will take steps to extend the scope of their experiment and secure a larger supply of pure and unadulterated milk.

Calcutta.

Bengal Ambulance Corps

Departure of a Fresh Draft from Calcutta

CALCUTTA, December 22.
A fresh draft of the Bengal Ambulance Corps left Howrah on 21st inst. H. E. the Governor was represented by the Private Secretary, Mr. W. R. Gourlay, who wished them God speed and good-bye. At the call of Dr. S. P. Sarbadhikari, Joint Secretary, the men cheered H. M. the King-Emperor and H. E. Lord Carmichael.

The Calcutta Turf Club Case.

A Threatening Letter to Justice Chaudhury.

CALCUTTA, December 22.
In the application made by Nagendra Nath Day against the Stewards of the Calcutta Turf Club at the High Court before Mr. Justice Chaudhury on Monday last, it will be remembered that the applicant applied for a declaration that the Calcutta Turf Club had no right to expel him from the Club premises, for damages or alleged libel and for an injunction. His Lordship, however, granted a rule to the Stewards and made the rule returnable on Wednesday. On His Lordship Mr. Justice Chaudhury taking his seat to-day he stated that he had received a letter in connection with the matter. His Lordship read the letter, which was as follows:—"Everything depends upon your mercy. The case has been lodged by Nagendra Nath Day against R. C. T. Club. If you do not consider in favour of Nagendra Nath Day you will be in danger. The Bengal always keeps the Bengal's prestige. You are also a Bengali, so please do the needful. I am yours, Shaw."

After reading the letter His Lordship handed it to the Counsel on both sides. Mr. S. R. Das, instructed by Messrs. Genderson and Co., applied on behalf of the Stewards that the hearing do stand adjourned for the month on the ground that the Stewards had not had time to prepare their affidavits in reply. His Lordship adjourned the rule till Wednesday, the 5th January.

A Canon's Death

CALCUTTA, December 22.
The Rev. Canon Jackson of Calcutta, who had been seriously ill for some months past, died at 1 p.m. to-day at the Presidency General Hospital. Canon Jackson entered the hospital about ten weeks ago and ever since his condition has given cause for fear. There was no hope of any recovery. He was educated at Winchester where he was a schoolfellow of the Bishop of Calcutta, and graduated at the Exeter College, Oxford. He received the Deacon's orders in 1871 and was ordained priest in the following year at Norwich. After four years as Curate at the Holy Trinity, Heigham, Norwich, and similar period at St. Mary's, Reading, he became priest in charge of St. Paul's Mission, Scotts Lane, in 1879 and has spent the remainder of his life there.

TELEGRAMS.

Visit of Managers to Kulti Iron Works.

CALCUTTA, December 22.
By invitation of the General Manager of the Bengal Iron and Steel Co., members of the Association of Coal and Iron Managers in India paid a visit to Kulti Iron Works near Baidya on the 20th inst. Various coalfields were fully represented, members attending from Jharkhand, Central Province, and Palamou Coalfields.

Burma

St. John's Ambulance Association.

RANGOON, December 22.
At the annual meeting of the St. John's Ambulance Association (Burma Centre) this evening, under the Presidency of the Lieutenant-Governor, no less than 170 delegates were present. His Honour, who expressed the hope that the work here would make a rapid stride as it did in India. His Honour referred to the excellent work of the Association during the war and over the world, and appealed to those in Rangoon to make some personal sacrifices in the work of the Red Cross Association in Burma, where there was a great need for that kind of work.

Bombay

Arrival of Delegates.

BOMBAY, December 22.
The delegates for the Indian National Congress and the Modern League have begun to arrive. The Hindus will entertain the Modern League in the Congress pandal grounds on the 30th inst. The Hon'ble Pundit Madan Mohan Malaviya arrived here this afternoon. As this was the first occasion on which he arrived after the passing of the Hindu University Act, the Hindus mustered strong at the railway station and accorded him an enthusiastic welcome. The Pundit was deeply touched by this spontaneous outburst of feeling, and in a brief speech thanked them all for the cordiality of the welcome.

Cotton Brokers' Charge of Cheating Against Mill Agents.

POONA, December 22.
Before Mr. P. E. Farnival, District Judge, to-day Messrs. D. A. Khare, Barrister, and L. J. Apte, Pleader, appeared to argue on behalf of Malaya Venkay Chanchwar and Ishayaram Surajmal, cotton brokers, to the re-investigation of two complaints of cheating brought by them some months ago against Rao Bahadur Ramnarayan Amerchand and Chaturbhuj Balmukund, agents of the Poona Cotton and Silk Mill. Khand Bahadur S. C. Davar and Mr. F. C. Dandawate appeared for the defence. The case was that Ramnarayan, a merchant, and Chaturbhuj Balmukund as agents of the Poona Cotton and Silk Mill too delivery of raw cotton to the extent of Rs. 2,600 an 33,000, respectively, giving these brokers hundreds of Hindustani Balmukund and Co. of Bombay, which were subsequently dishonoured when presented for payment. The complainants said that the cotton thus taken delivery of had been mortgaged to Raja Shival Motilal, one of the mortgagees of the mill, which has since been closed under the order of the Civil Court. The complaints were investigated by Mr. Cross, City Magistrate who refused to grant the sanction prayed for. The present application was that that order be rescinded and the City Magistrate be ordered to proceed to investigate the complaints in due form. After hearing Counsel on both sides the Judge promised to pass orders later.

The Sinking of the "Firenze."

Arrival of the Indian Crew at Bombay.

BOMBAY, December 22.
Twenty-four Indian crew of the Italian mail steamer "Firenze," which was sunk about 13 miles off Syracuse early last month, arrived here to-day by the Italian steamer "Dirce" from Genoa, and the remaining 24 Indians are expected on the 28th inst. by the S. S. "Gorini." From enquiries made about the fate of the "Firenze," it was found that the vessel left the port of Syracuse at about 12 A.M. on the 11th November with 20 first and second class and a few deck passengers and general cargo and was proceeding to Alexandria. When the steamer was well off the coast the first sign of the presence of the enemy was known when they heard two shots fired at evening by a submarine at about 3 P.M. the same day. The passengers and the ship's staff immediately made for the deck and embarked in lifeboats. It is understood that about 21 men were lost whilst lowering one of the boats. When the ship was abandoned the submarine which was flying an Austrian flag, fired about six shots in quick succession and sank the "Firenze." The "Firenze's" boats headed for Syracuse. Amongst those who were drowned were one pilot, a European saloon waiter, and the rest were passengers.

Bombay Share Market.

BOMBAY, December 22.
The feature of the market is a slight rally in almost all shares. Calcutta closed at Rs. 1885, Standard at Rs. 1020 and Colaba and mill shares at Rs. 135. Davis closed quiet at Rs. 507½ and Fazulbhoy's at Rs. 418½. Income tax was declined to Rs. 227½ and Madras to Rs. 147½ and Swadeshi to Rs. 1160. The Bank and Press shares were neglected in miscellaneous shares Bombay burmahs were quiet at Rs. 932½. Late iron and steel were firm (ordinary) at Rs. 108 and (deferred) advanced to Rs. 275. Tramway declined to Rs. 219 ¾ per cent. Government paper was quiet at Rs. 73 and small pieces at 79 ¾ per cent.

Government Servants Allowed to Visit the Congress.

BOMBAY, December 22.
Mr. D. E. Wadia, Chairman of the Reception Committee of the Indian National Congress has received an intimation from the Government of Bombay that the heads of Departments are being informed that the Government of Bombay have no objection to Government servants attending the present Session of the Indian National Congress.

United Provinces.

Belates Conspiracy Case.

BENARES, December 22.

To day, in the Belates conspiracy case Mr. Hadowl on being further examined, stated that the reason why Ganesh Lal and Lachmi Narain were released and interned was that it was not thought reasonable to apply for a commutation to try two men only. It was not thought proper to keep them locked up indefinitely hence they were interned that they could be got hold of again. Witness then stated that he now discovered a mistake which he made yesterday when he said that when Sachin was identified all the men present were Bengalis. He now learnt that they were not Bengalis but that they were men dressed like Bengalis. As the witness had ordered the Bengalis to be called he was under the impression that the men dressed as such were Bengalis. He was then cross examined at length with reference to the various identifications. His cross-examination had not concluded when the Court rose.

Punjab.

Portrait of Sir Louis Dane Unveiled

Sir Michael's Great Tribute

LAHORE, December 22.

A pleasant function was performed this evening at the Lawrence Hall, Lahore, when Sir Michael O'Leary unveiled the portrait of his predecessor Sir Louis Dane. There was a large gathering of ladies and gentlemen including high officials and gentry of the town. The Secretary of the Memorial Committee, Rai Bahadur Kambhant Thapar who acted as Secretary to the memorial committee of four previous Lieutenant-Governors, was a his Honour's permission read the report which said that in pursuance to the general wish it was resolved that the portrait of Sir Louis Dane be placed in the hall and subscriptions were raised for the purpose. The maximum amount in the case of individual subscription was fixed at Rs. 50 and Rs. 200 in the case of Ruling Chiefs. About Rs. 7,500 was subscribed of which £400 was sent in September 1913 to Sir Louis Dane who was asked to select a portrait and have a portrait painted. One hundred and fifty photographs of the portrait painted under the supervision of the artist have been obtained for presentation to each subscriber.

His Honour the Lieutenant-Governor made a long and interesting speech in the course of which he paid a high tribute to Sir Louis Dane who was his valued friend and from whom he received much assistance and guidance. The role of Lieutenant-Governors whose portraits were in the hall contained many distinguished names. There was Sir John Lawrence with dominating personality, Sir Donald Ibbotson with towering intellect, Sir John Pender with brilliancy and mental equipment, Sir George Gifford with his calmness and Sir Louis whose character was originality of mind versatility of thought, unconventionality of methods joined to forceful personality and cheerful optimism. Men, gifted with his imagination and more caution, regarded some of his schemes as visionary, but ideas were essential for successful government and most of his ideas contained the germs of useful and practical schemes. His Honour then referred to Sir Louis Dane's well known domestic attainments and quoted from the account of Mr. Grant, Foreign Secretary, who was an eye-witness of an incident during the signing of the treaty of Amir Habibullah. While the latter was about to put his signature some ink fell on the parchment which Mr. Grant tried to erase. The Amir was considerably put out whereupon Sir Louis Dane said "well, it is a blot on the parchment and a well-known Persian verse meaning 'I would give Bokhara and Samarcand for a blot on my beloved' which put the party in good humor. After the treaty was signed Sir Louis humorously repeated the verse 'well, you have got a blot on the parchment. Will you now give us Bokhara and Samarcand?' which caused considerable merriment.

His Honour then referred to Sir Louis Dane's tastes in geography and engineering and said that he was a loyal Punjab and always kept the flag of Punjab flying. Perhaps the Punjabist better understood him than even his own countrymen and in retirement Lady Dane and himself were taking care of Indian sick and wounded soldiers. His Honour referred to Sir Louis Dane's great initiative in schemes like Minto Park, King Edward Memorial Medical College, Badshahi Mela at the Coronation Durbar Lahore exhibition, and finally unveiled the portrait which was an excellent likeness. After inspection the gathering dispersed.

Mysore.

Charges against an European Engineer.

BANGALORE, December 22.

The Bangalore City Police to-day placed the charge sheet before Mr. A. R. Cox, Justice of the Peace, against Sir K. R. Chetty, formerly Engineer of Bangalore City. The charge is that of attempted murder, attempting to escape from lawful custody and assaulting a public servant in the execution of duty. The charges are based on the allegations that when the Chief Inspector Mr. Everard accompanied a barrister to the accused's house to execute a civil warrant the accused fired at the Inspector with one of the two revolvers he had with him. The accused is at present in Civil Jail and will be released on the 24th instant. His Worship directed the Police to rearrest him on that day and produce him when the remand would be granted.

South India.

Madras Delegates to Bombay.

MADRAS, December 23.

The Central Station presented an animated scene last night at the time of the departure of the mail trains to various stations as well as to the West Coast. Almost all the trains leaving Madras especially those to Bombay for the last few days were full. But last night the number was large. The Calcutta Mail that left last evening carried a number of delegates and visitors who came here from Bengal and the Northern Circars to attend the Ayazuddin Conference. The usual mail train for Bombay took a large number of passengers, among them being a number of delegates to various Conferences at Bombay. There were also some members of the Theosophical Society from Adyar who were going to attend the Theosophical Convention at Bombay.

Ten minutes after the departure of the Bombay Mail a special train, containing delegates to the Congress, left the Central Station. The train carried only second and first class passengers, and there were more than one hundred and sixty of them. Among those were Dewan Bahadur Audinarayanayya, Mr. N. Subba Rao, Joint Secretary of the Congress, and the Hon'ble Mr. Ramachandra Rao.

A Press Communique.

MADRAS, December 23.

His Excellency has received the following telegram from General Sir John Nixon, Commanding the forces in Mesopotamia, dated the 22nd December:—

"With all good wishes for the New Year officers and men of the forces in Mesopotamia desire me to express to Your Excellency and to all subscribers to the Madras War Fund their high appreciation of and thanks for the comforts and gifts so lavishly provided for them."

His Excellency has replied as follows:—
"Madras War Fund subscribers cordially reciprocate your kind message. They offer to yourself and to officers and men one and all under your command warmest congratulations on your great achievements and heartily wish you complete and final victory in the coming year."

BRIEF TELEGRAMS.

The death occurred suddenly at Secunderabad yesterday morning of Mr. C. H. Wallar, Assistant Auditor, N. G. S. Railway.

The P. and O. "Caledonia" with outward mails of the 10th instant is expected to arrive in Bombay at 5 p. m. on Sunday the 26th instant.

The P. and O. "Kaiser-i-Hind" which left Bombay on the 28th November arrived in London on the 22nd instant all well.

The winter depression which had been affecting the Simla hills for the last week or so has now entirely disappeared and bright weather has set in.

In the Simla Chandu case in which one Ibrahim stood charged with illicit possession of opium, Mr. D. Johnston, Magistrate, has sentenced the accused to three months' rigorous imprisonment.

In the coming week there will be three entertainments for the war funds, two at the Garrison Gymnasium on the 27th and 30th instant and a concert at the Railway Institute on the 29th instant at Coonoor.

Latest Telegrams.

LONDON, December 22.

The House of Commons has agreed to vote for an additional million men in the course of the discussion on the vote Mr. Tennant said he hoped that the number of young unmarried men who had not come forward would be negligible. He believed that a great majority in the country and a large proportion of members of the Commons were prepared to support the Government if it were found necessary to resort to compulsion.

Mr. Asquith intimated that information regarding the results of Lord Derby's recruiting campaign was likely to be given when the House reassembled. Mr. Hodge asked for aggregate figures in view of their moral effect on the country and the allies. The Asquith said that the suggestion was tempting but he wished to avoid any suspicion of a misleading statement.

Mr. McKenna announced that the Treasury in the early days of the war had advanced two hundred millions in the United Kingdom to enable firms to meet their obligations. Of this sum 82 o/o had been repaid.

The House of Lords yesterday again discussed the Anglo-Danish agreement. Lord Sydenham said that he was certain that the war would have already ended had not Germany received commodities which the Navy only has been able to intercept. Lord Crewe hotly resented Lord Milner's referring to the current belief that some German influence is affecting the Government (Pioneer Cable).

The Exchange correspondent at Copenhagen says the Anglo Danish agreement is attacked in Germany and Sweden equally as in Britain. The "Stockholm Tidningen," usually the mouthpiece of the Foreign Office, says the agreement means that Denmark has submitted to a degree of British control to which even Britain was unwilling to subject Sweden. Danes as old and faithful friends of Britain resent the British criticism and point out that the streets of Copenhagen were alleged to be overflowing with cotton when there was scarcely a bale in the whole of Denmark. (Pioneer Cable).

LONDON, December 22.

The correspondent of the "Daily Chronicle" telegraphing from Athens states that the Russians have landed at Varna after razing the town. The Garrison lost heavily but did not interfere with landing.

His Majesty at Buckingham Palace decorated Sir Arthur Basset with the insignia of the Commander of the Order of the Star of India.

The crew of the steamer "Huntly" have been saved except two.

Meeting of the Board of Agriculture.

DELHI, December 23.

Among the more important subjects which will be discussed at the next meeting of the Board of Agriculture which will be held at Pusa from Monday the 7th to Saturday the 12th February next, are the relationship of the cooperative movement to agriculture, the Indian sugar industry, cattle breeding, and dairying in India, the best Agency for controlling, cattle breeding, the policy which should be adopted in regard to the supply of Indian cattle to foreign countries, and the manner in which the energies of the Veterinary Department can best be utilized to control and check cattle diseases.

కెయిజరుగారి అనారోగ్యము.

లండను డిసెంబరు 22:—అమ్యుల్టెర్నాను కెయిజరు

గారికి కొంతజబ్బుగలవచ్చును. వారు తమకు దివి విడుచుకులేరు. ఆ కారణమున పశ్చిమరంగునకు వారి ప్రయాణము ప్రస్తుతమున కాపురేయబడినది. తెలిసినవరకును ఉద్యోగము వ్యక్తికింది.

బెర్లిను ప్రకటనము.

లండను డిసెంబరు 22:—హర్బ్యునును నిలదాక్కడ నుండు పశ్చిమ పంక్తిని మరలొన్ని సార్లును పరామవారు పట్టుకొనినట్లు ప్రకటన మొప్పుకొనుచున్నది. ముందు విస్తారముగ పనుచుండగ పోరాటము జరిగినది.

ఆంగ్లేయుల యుద్ధభారము.

లండను డిసెంబరు 22:— "ది బెజ్జింగుల్" చేయుచున్న

ఆయుధసానుశీలము మనముకొనలేదు గాని వానిని వారు అవ్యవేశములకు ఎరుమిచేయుటకు కట్టుబట్టుచున్న చేయవలెను. అట్లుచేయుచున్న ము 10 లక్షలనుండి సేనలొనికి చేస్తున్న మిశ్రమిందలికి మనము గొప్పయపకారమును చేసినవారమగుచు మనకుగల యుద్ధభారమునుగూర్చి శ్రద్ధి కారముగ మాటలాడుట ముఖ్యముగాని పనిచేయుట కిష్టము. జర్మనుల కూర్చున్న మొలపలకు రాకుండ నిరోధింపక పోయినచో మన మారు నెలలైన నిలవజాలి యుండదు. మన కిష్టమును పరవశి తేకపోయినను మనకేమనందు కుట్రములు జరుగకున్నను మన కట్టిగలిగి నుండియు దుమారములొప్పు దని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో రూన్విమను గారు నడిపిరి.

పార్లమెంటు బిల్లు

లండను డిసెంబరు 22:— పార్లమెంటు బిల్లు మూడవ సారి సమీక్షించెను. సభ్యులంతయును తడవెను. ఆభిప్రాయ భేదములు కలుగలేదు.

మున్యస్టరు ఆయుధనిర్మాణశాల ప్రేలుట

లండను డిసెంబరు 22:— అమ్యుల్టెర్నాను— విస్తృత ఫేలియ సగరమునుండిని మున్యస్టరు ఆయుధనిర్మాణశాల ప్రేలిసింది. అందువలన పనివాండ్రును చాలవచ్చును నడచింది. ఈ ఆయుధ యంత్రశాలలో 600 నుండి పనివాండును కలరు. వీరిలో మూడువందలనుండి సశివించిరి తెలియజెప్పినది. పరామవారి వ్యక్తులము.

లండను డిసెంబరు 22:— నిన్యూటి దినమున జరిగిన ముట్టడిలన హర్బ్యునును నిలదాక్కడకు తూర్పుననున్న పర్వత పార్శ్వమునకు తమ స్థానముల వ్యాపింపజేసికొనుటకు పరామవారి కనకము కలిగినది. ఇప్పటికి 12 వందలనుండి జర్మను ప్రైవేటు బండికృతు లొకరవచ్చిరి.

ఆల్బానియాకు ఇటలీ సేన వెళ్లుట.

లండను డిసెంబరు 22:— మొదట పంపబడిన గొప్ప ఇటలీ సేన మరలీతముగ ఆల్బానియాను చేరినందుకు ఇటలీవారికి చాల సంతోషము కలిగియున్నది. ఈ సాకలు బయట చేరుటకు మండే శత్రువులు తమమరదరి. కాని నీటిపై తేలిపోవుమందు గనులెటులనో ఆస్వేషముల కంటబడక యుండినందున వాని రలన ర్యూంబెల్లో నాకయిన వానికి తోడ్పడదోయిన మరెయ్యి టార్పెడో నాకయిన ముందబడినది. మరియొక ఇటలీ జంతుగ్రామికిని మూడుశత్రువుల టార్పెడో నాకల మును తీరమున వారు జరిగినది. వీ సాయ లా మూడు నాకల మొదలు టార్పెడోలకు కడముట కాజలాంతర్గామి ప్రయత్నించినది గాన పని జరగలేదు. ఆ సాకలు దానిని పొడుకలోగా

మూడునాకలు ముగిసి తప్పించుకొనినది బాల్యసారి వైకి తమ టార్పెడో ముందుగకి తిరగకొనినందున చక్రముల కపాయము కలిగినది. గాని ముగిసి నుండి మూడుశత్రువులతోని మరల తమ శక్తి క్రతునాకలు వెడలిపోయినవి జలాంతర్గామి మరలీతముగ శస్త్రాసనము చేరినదిని మిలను విలేఖరి తెలిగిపు ప్రతికకు ప్రాసినది.

అధికారుల యుద్ధవార్తలు.

ఫిల్లి డిసెంబరు 22:— రాజప్రతినిధి క్రింది రెండు వార్త వచ్చినది:—పరామవారి కావ లిట్లు ప్రకటించుచున్నది:—19 వ తేదీని పరామవారి గురువు, ఆంగ్లేయులకు కలిసి, గల్లిపొలిలో పడమటిభాగమునందలి తురుప్పుకండకములను ముట్టడించిరి ముల్లానద్దగిరి, ద్వీపకల్పముయొక్క ఉత్తరభాగమునందు యుద్ధము చేయుచున్న సేనను, మరియొక ప్రదేశమునకు మార్చిరి. తూర్పునందు ఏర్పడిన క్రొత్తపరిస్థితులవలన, ఇక్కడి యుద్ధస్థానముఖ్యము నశించినది. కుర్కీవారివలన నేయి బృందయు కలుగకుండ సేనలను స్తీమరులలో నెక్కించి తీసి కొనిపోయిరి. ఈసందర్భమున, జంతు మక్రొగారు సేనా నాయకులను, నాకాశక్తువారి కార్యనైపుణ్యమును మెచ్చుకొనుచున్నాడు.

సహానికానుండి పరామ సేనలు పూర్తిగ తీసికొనబడి పోయినవి.

త్రికాలభర్త అధ్యక్షులు

మీకు భూతభవిష్యద్భర్త మానముల సెరుంగ శోరికగలచేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలభలము లరయ నిది మొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్భుత మనకయి యోగ్యతాపత్రములు మాకు వచ్చి యున్నవి. ప్రీతి, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను తెలిసికొనగలరు. దూర శత్రువుల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరీక్షాఫలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు నూ యధ్యక్షుల తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చురు

పెద్ద చక్కని సీమ అద్దము	6	0	0
సీమ అద్దము	8	9	0
సామాన్య అద్దము	2	9	0

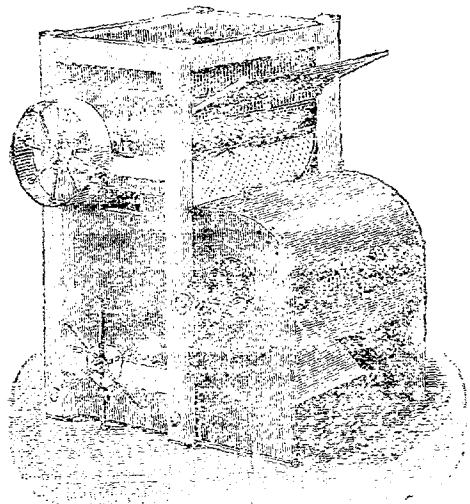
ఈ త్రికాలము ఆంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.

ఆమాభాయి వాగ్భీజీ ఫటల్,

కరంసాద్. ఆనందమర్దముగా, కైరాతల్లా.

Ashabhai Vagbhaijee Patel, Karamsad.
Via Anand Kaira District

Bhide & Sons Sangli (Bombay)
Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener.

నేరు శనగలను ఒలుచు

నూతనాభివృద్ధినొందినయంత్రము

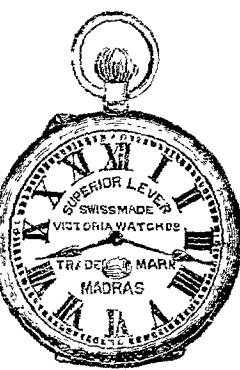
ఈయంత్రము నేరు శనగ కాయలను పగుల గొట్టుటకు గాను నిర్మింపబడినది. లాఫల పప్పును పగుల గొట్టుటకుండు కుభ్రముగా ఒలుచును. బొంబాయి మదరాసు రాజధానులందు భాగముల ప్రశస్తి పొందసినది

మామంత్రమును గొనుట మిక్కిలి లాభకరము.

విశేషములు తెలుసుకొన గోరువాడు ఇంగ్లీషున మాకు వ్రాయించుడు.

బై డే అందు సన్ను, సాంగ్లి - బొంబాయి.

విజ్ఞానచేరిన గౌరవ మార్కు సుపీరియరు లీవరు గడియారము

దీనికి 7 సంవత్సరములు ఈ త్రికాలము వలె యుద్ధమును. ఈ గడియారము చాలా కాలము నడిచేటందుకు సీమలో మాకం పాకిగాను గెట్టితరమైన సా మానులతో చేయబడినది. దీని లో మాకం వెనిచేరున్న పీపాయి మార్కు తపి ముందును. ఈ సుపీరియరు లీవరు గడియారము మానదై తిప్పు యంతర కం వెనిచి వొంకకా. ఇది సుందర న కాలము మాపునదియు నుండు

శ్రేష్ఠమయిన డోడువత్తులు

అంబరవత్తులు	భువేశు	1-కి రూ 8, 6, 5, 3, 2
జవ్వడి	"	4, 3, 2-8
పును	"	2, 1-8, 1
కస్తూరి	"	8, 2, 1-8
తప్పిరు	"	1, అ. 12, 8

విలియం అందు కో,

చానురాడ పేట, బెంగళూరు సిటీ

DIRECT IMPORTERS.

ఆశేశ విశి కంపెనీలవారు హెచ్చుధనముల ప్రకటించి మనస్సు యీ దిగువ వివరించిన కేటుగడియారములు మిక్కిలి తక్కువ ధరలకు విక్రయింపబడును.

1 సిప్టం రాఫ్కాపు	1-14-0
2 బెన్జలీనరు	2-4-0
3 డిటో గన్ లైమ్	2-8-0
4 లైత్స్ రెగులేటరు	2-10-0
5 ముంబై లిఫ్టు గడియారం ఫోటో సహా	4-8-0
6 డిటో కెంజి	6-0-0

చిరునామా:—మన్, 6, రకెన్ బగారు కోట్టు, ఈ త్రికాలము: 50, ఆదియప్ప నాయకపేటి, మద్రాసు.

మహామహాలాపాధ్యాయులు బ్రహ్మ శ్రీ కొక్కొండ వెంకటరత్నకవి విరచిత గ్రంథములు కొద్దిప్రతులు గలవు. వలయువా రీక్రింది విలీన మునకు వ్రాసికొనవలెను.

1 విశ్వేశ్వరీయము	2-0-0
2 కొక్కొండ మాహాత్మ్యము	0-0-0
3 వేంకటేశ యాత్ర	0-0-0
4 గోదావరి వర్ణనము	0-0-0
5 సయ్యాగి దీక్షితచరిత్రము	0-0-0
6 వరకాకురవిజయ వ్యాయోగము	0-0-0

కొక్కొండ కుమారసరసింహం, రాజమహేంద్రవరము.

(251)

మన శత్రువులు.

ఇందు పొగదుట్టు, సిగరెట్లు, కల్లు, సారములు, కాఫీ, టీ, నల్లమందు, మొదలగు అన్ని దురభ్యాసములను గూర్చి వ్రాయబడినది. బాలరతు బోధించుటకు వీలగునట్లు 82 పాఠములుగా విభజింపబడినది. 0-5-0

గౌతముబుద్ధుడు కల 0-4-0

ఆకాశ విమానములు.

దీనిని గుఱించి యిదిగఱ శత్రువులు తెలుగులో వ్రాసి యుండలేదు. ఈ గ్రంథమందు విమానముల నిర్మాణము, అవి ఆకాశమున నుంచునువిధము, వీరిలోని భేదములు చక్కగా వివరింపబడినవి. విమానముల పటములు చాలకలవు. కల 0-8-0

చాలక ర్తి రామమూర్తిగారు.

జీవగుమిషను కాశీబే, గుంటూరు.

వీర పూజ

ఇందు పురాతన భారతీయవీరుల ప్రతాపచరిత్రములు చక్కని శైలిలో వర్ణింపబడినవి. వారి చిత్రపటములు గూడ కలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదిగఱ కాంధమున మఱియుకటి లేదు. కల రేపరు లైదు 0-12-0 కాలికో లైదు 1-0-0

శ్రీ కృష్ణ దేవరాయని చిత్రపట ముద్రితము.

వలయువారు:— శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,

7, లంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

మదన కామేశ్వర లేవ్యం

ఇది మేనాడు, నిక్కాక, కుక్ల నవ్వులు, అతిమాత్రము, హరించి మిక్కిలిబలమును ధాతువున్నవి, రక్తవృద్ధిని, యౌవన రుఖిమను, సంభాషణా పీఠి, నరములపటుత్వమును కలిగించు ప్రప్రసాదము, 2 డబ్బీలు చాలును. 20 రూ. డబ్బీ రు. 1-0-0

ఆ యుక్తైన సమాజ్, పాంచూరు, గుంటూరు జిల్లా.

FOR XMAS AND NEW YEAR

FRUITS—Apples, Coorg oranges, Spanish and Black grapes, Peaches, Pomegranates, etc. of Superior quality
VEGETABLES—Fresh English Vegetables.

FLOWERS—Cut Flowers, Bouquets.

Garlands for Presentation.

Also English Vegetable and Flower Seeds

Fruits, Plants, Etc.

Price List And Catalogue With Illustrations

on Application.

N. RUDRAPPA & SON,

LAL BAGH ROAD, BANGALORE.

THE (Phon 341)

HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Book your orders for Xmas & New year Cakes early;

Our Decorations and Ornaments special this Year

Xmas toys and Fancy Boxes for presentation are for sale.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

ఒక్క కంపెనీవారి

తిరుగుడు

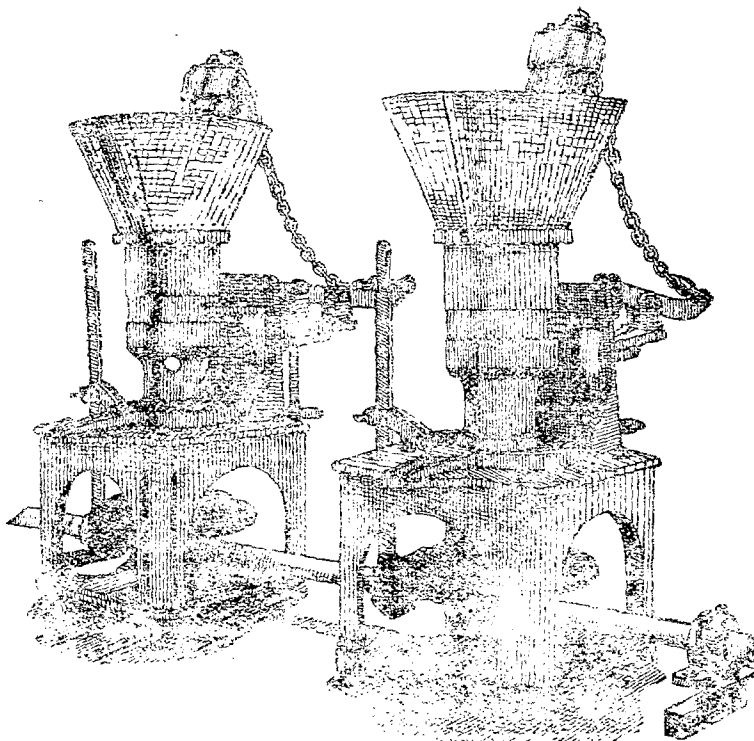
అన్ని రకముల విత్తనములకు

అనువగురితిని తయారు

చేయబడియున్నది.

మిక్కిలి ఉపయోగకరముగా పని చేయును.

బీహెచ్ ఫౌండరీ లేక

నూనెదీయు

యంత్రములు

శకులను, ఫరలను, గురించి

వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

దీనిని నవపుటకు

2½ బి. హెచ్. పి. (B. H. P.) చాలును.

బ్రాడ్వే, మదరాసు.

శ్రీ వాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్ర ప్రచురణము

ఈ పుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి.
ఇందు అతిసుందరమైన పటములు చేరియున్నవి.
కొన్ని పటములే మిగిలి మిగిలినవి శీఘ్రముగానే వ్రాసి
తెచ్చించుకొనవలయును.
బాల, అయోధ్యా కాండములు గింపానుల కాగితములు
కాళికోటైందు గిల్లువేరు ౧ సంపుటం రంగుపటములు 3-౦-౦
అరణ్య, కీష్కింధా, సుందరకాండములు గింపానుల
కాగితము కాళికోటైందు ౧ సంపుటం రంగుపటములు ౨-౦-౦
యౌధ్ కాండము మూడు భాగాలు 3౨ పటములు 3-౦-౦
లైలీయోధిష్ట, రంపానుల కాగితములైన మంచి
అచ్చు మేలైన కాళికోటైందు బాల, అయోధ్యా
కాండములు చేరి ౧ సంపుటము ౫-౦-౦
డిటో అరణ్య, కీష్కింధా, సుందరకాండ్ చేరి ౧ సంపుటము ౫-౦-౦
డిటో యౌధ్ కాండము మూడు భాగాలు చేరి ౧ సంపుటము ౨-౦-౦
శ్రీరామకాలీనీయము ౦-౦-౦
(23వ) ఆర్ వేంకటేశ్వర్ అండుకో,
అనంత ముద్రాదాయాధికారులు మదరాసు.

మోటారు బండ్లు

మోటారు టైకిల్లు, కాన్స, ప్రయాణికులకు సర్వీస్
కాన్స, కానలినవారు ఈ క్రింది ఆడ్రసుకు వ్రాయును.
ఈ కంపెనీవాన ఆంధ్రప్రదేశ్. విశేష కాలనుకుండి
మోటారు వక్రమున ప్రవేశించింది మహాగాలు, రాజులు,
జమీన్దారులచే అభిమానింపబడినవారు మీకు క్రొత్త
కాన్సగాని, పాత కాన్సగాని మంచిగాన తీసివేయగలరు.
తిరుగు మీ కాన్సను కానలినయేడల అమ్మియున్నగలరు.
ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చటమాత్రమే గలదు. మోటారుబండ్లకు
కానలిన టైర్లు, ట్యూబులు యితరసామానాలు యావత్తును
మీకు చోకగా అమ్మగలరు మోటారుబండ్లు అడ్డెక్య
గలరు.
(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్లు
24 జనరల్ పీటర్సన్ రోడ్డు
మాంట్యురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు

మోటారు బండ్ల యంత్రవిద్యారాజులు, శస్త్రపురాణము
నా, బోధనాభ్యాసములు గలపటము. ప్రత్యేక గమనిక:—
బా. సూరివిద్యార్థులకు ఉచితముగవలెను, భోజనాదికములు
కు ఏర్పాటుచేయబడును. శ్రీతిలక్విభాగమున క్లాసుప్రారంభ
భవనును, తిరువైలై నైవేదికకి శిష్యాచేయబడును. స్వల్ప
సంఖ్యయే దీనికొరబడును. మేనేజరు గారికి వ్రాసికొనవలెను.

శ్రీ లక్ష్మీపాట రామాయణము

శ్రీమతి పార్వతివర్ధి, అన్నపూర్ణ, కడపజిల్లా.
వినుటకు మిక్కిలి యింపుగాను, చదువుటకు మిక్కిలి
అనుకరణగానుండు 200 పేజీలగుల గ్రంథము—వేల పుస్తక
కము 1 కి, తపాలా కులీ సహా ఒక రూపాయ చది పుస్తక
ములు ఒకేసారి కొనువారికి ఒక పుస్తకము బహూకరము.
పుస్తకములు దొరకకు స్థలము.
శ్రీమతి పార్వతివర్ధి, అన్నపూర్ణ,
శ్రీరామవిలాసము, గజపర్తి.

మంచిపదము! మనము ఖచ్చితమైనది!! మనక కొరత!!
ఈపంచల కొనువారికి, పంచలకి అత్యంతావసరము
కొన్నవి కొండ్రెడ్డి ప్రలాపము అను గ్రంథముకంటే ఇతరము.
మేలైన జపాక్ పటుపంచలు.

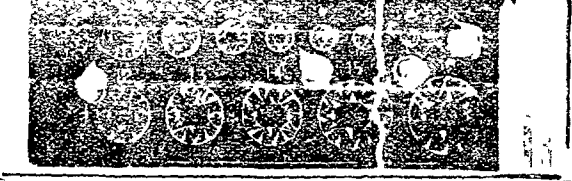
అనేకపంచలు ఖచ్చితమైనవి!! మనక కొరత!!
ప్రస్తుతము ధరలు తగ్గించియున్నాము.
వాచకలారా! శ్రీరామాయణము
సాగరికతయన్న గల మేలైన అసల్
పటుపంచలు కండుగడినముల ఆనంద
ముకొరకు తెచ్చించి విక్రయించినదిపో
గా మిగత కొద్ది పంచలు మాత్రమే
యన్నవి. ఇందులో ఎరువు, వచ్చు,
ఆకుపచ్చ, రోజా, మేఘవర్షం, ఇత్యాదెరుగులు గలవి. క్లాసు
నీయమైనవి, క్వాలిటీ
5వీయారండిన్ని 2 1/2 మూర తెచ్చుగల పటుపంచ 15 2-0-0
వంచ 15 తపాలఖర్చులు ... 0-4-0
డిటో రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇవారు.
జపాక్ సెల్సు-వేర్ చాన్స్, 6 వేంకటేశ్వర్ మేట్రివిధి,
సామలకాడపేట, మదరాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.
గ్రంథకర్త:—గా. హరినర్సోత్తమరావు ఎం. ఏ.
శైలిసులభము కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0
అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి గా పంపుదుము
వలయువారు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(71) 145, కాలిఫోర్నియా, మదరాసు అని వ్రాయుదు

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

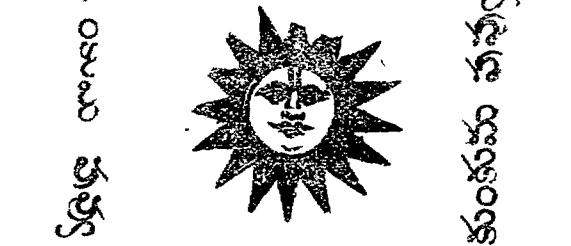
మెరాపు ఎర్రకులు, మదరాసు ఈస్టు
తంతి విలాసము:—“ఉమ్మడియార్”
ఇందుక్రింద కేసుపరచినట్టి ఇతిర మొనట్టిన్ని
సర్వానైజులకు తగుమైనటుల ఇమిటేషన్ కేంపు
లాన్న వైక్రాంతిములు వగైరా కిములములున్న
తెడకానులు అణకానులున్న బంగారపు నగలు
కు పైరాళ్లుగల నగలున్న, పల్లు రుమాళ్లును
కావలసినవారు మా కాబలాగులను తెచ్చించుకొని
ఫలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని
వ్రాయుచున్నాము. (183)

ప్రకటన.

కృష్ణా మోటారు సర్వీసు కంపెనీవారు ఏలూరు చింత
పూడి రోడ్డుమీదను శ్రీరామేశ్వర ఉపయోగముకొరకు రోడ్డు
ర్యబోటునున్న పెద్ద మోటారుకార్లను ఈ నెలలో నడిపించు
టకు చాలా ప్రయత్నము చేసితిమి. చెన్నపట్నములో ఈ
మధ్య వురిసిన అపరిమితపు శర్తు మంటకు కార్లకు చేయు రంగులు
అరికను న్యూ వార్షికు చేరుటకు వీలుకానందున మొదట
ఎర్పాటుచేసికొన్న దినములకు పని ప్రారంభించుటకు అధ్యం
తరము కలిగి బిళ్లకు ఏలూరుకు బంపించుటకు వీలు కలిగి
నది. కాదు. ఇట్టి సీటిలో ఆ రోడ్డు ప్రక్క ను నుండే
ధర్మాజిగూడెము గ్రామ సమీపములో ఉండు బోలుగేటు
కంట్లాక్టరు మోటారుసర్వీసుగడవడమువల్ల తమకు నష్టము వస్తుకి
దని భీతి దావా తెస్తానని శ్రీ కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగారిం
నోటిను ఇచ్చిపట్టున్నా అంతకల్లును మాకు లయనన్న ఇరవ
తుండా అగిపోయినట్లున్నా సదరు బోలుగేటు కంట్లాక్టరుకు
అవి భక్తి అన్న అయిన ధర్మాజిగూడెము గ్రామ మునసు
వాడుక చేయుచున్నట్లున్నా పంటున్నాము ఘోషనాంపిన
బ్రిటిషు రాజ్య శరీ పాలనగా ప్రజలకు ఉపయోగముకొరకు
వీర్చించి చట్టములలో అట్టి అధ్యంతరములు కరెరల్ల మరెయ
కరు చేయు మంచి పనులకు కలుగలేవు.

కుంకుమపువ్వు

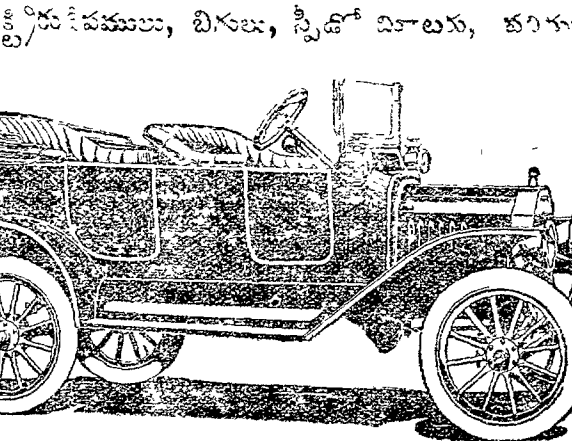
వ్యవస్థాపక చిర్రులము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా
స్కను గమనింపుడు. కరెస్పాండెన్సు మొదలగువని
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ.
(55) 21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

సర్వీస్ కుతారము.
ఈ క్రింద కనబడిన ముందు కాలగేద భేదములు
తేక అజాలస్యధులకు శ్రీపురుష లిఖితుల సేవించిన
ఎత్తుడును విశ్వగుణగ నుండగలరు.
మరనమంజరి మాత్రము.
40 గల దట్టికములు రూ 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
(188) 20 చీవాబజార్ రోడ్డు మద్రాసు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశేష
విశేషములను అనేకకావ్యములలోనుండి గ్రహించి లోక
దేశమును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ
ములో జన్మించిన ప్రతిమనస్సుడును అనగళ్లుగా జనన
వలయును ఈపుస్తకముకు వెలలేదు. తప్పలాఖర్చులేదు.
వైద్యశాస్త్రి మ:కేశంకర్ గోవింద్,
లి.కనగనా పాఠశాలము, 157 బ్రాడ్వే,
96 హంబురోడ్డు, మదరాసు.

ఫోర్టు టూరింగు మోటారు బండి

వైకింగు మోటోసేసరు ముందు మెక్సికొనుదేవుము, బిగులు, స్పీడ్ విలారు, కుగిలుల్లు సహా వెల రు. 2600 లు.
ఈ బండి చుట్టునుగా కొనవలెను. ఏల
నిన పది అండుకిది నూడ నడచుకొనును ప్రత
ప్రమగు సామగ్రితో క్రిబులగు పరివార్డు
గలన సీండ్లు చేయింపబడినవి.
ఈ బండ్లు చాలతేలిక చాలమృదుక గలవి
గాన వీకక మరొకటొక్క చాలతేలిక.
ఉన్నా అగ్నిశరీతుచేత ఈబండ్లకుపయో
గించిరి ఆఉత్పాదకలమైనదిగాని చాల తేలి
కైనదిగాని విలువపొమ్మి.
ప్రపంచమును వాడబడుచున్న మోటారు

బండ్లలో ఫోర్టుబండ్లు సగవాలకన్న హెచ్చుగా
నున్నవి.
ఈబండ్లకు మీరు వెల్లుబడి వెట్టిసామ్యం
తయ్యు స్వయంగామే.
ఈబండ్లమీద ప్రపంచము దన్ని జేతముల
లోను ప్రయాణము చేయవచ్చును.
ఈ బండ్ల కన్నకొరకు
ఈ నె 20 నుండి నాటికి 80 బండ్లు స్త్రీ
యలకు వచ్చును.
పెక్కుట ఆకాభంగము కలుగకుండ ముందు
గనే మాకు వ్రాయుడు.

మావిలాసము:— ఓక్స్ అండు కంపెనీ, మదరాసు.